Д. А. Ровинскій.

סדר
הגדה של פסח.

SERVICE

FOR THE

Two First Nights

OF

PASSOVER,

WITH AN

English Translation.

NEW YORK:
H. SAKOLSKI, 53 DIVISION STREET.
1883.

THE LAWS OF SEARCHING AFTER LEAVEN.

On the Evening preceding the Fourteenth day of the Month Nissan, immediately after the Evening Service, prior to entering on any occupation whatsoever, it is requisite for the master of every family to search after leavened bread in every place and apartment where leaven is usually kept, gathering all the leaven lying in his way.

Before he begins the search, he says the following:—

Blessed art thou, O Lord, our God! King of the Universe, who hast sanctified us with thy commandments, and commanded us to reserve the leaven.

He must be careful not to speak between the blessing and making the search, nor yet during the search: after he hath done, he secures the pieces of the leaven which he hath gathered, and says:

All manner of leaven, that is in my possession, which I have not seen, nor removed, shall be null, and accounted as the dust of the earth.

On the Fourtheenth Day, after the fourth hour (about ten o'clock in the morning), all manner of leaven must be removed, and that which was gathered the preceding evening must be burnt: then he that gathered the leaven says as follows:

All manner of leaven, that is in my possession, which I have seen, and which I have not seen: which I have removed, and which I have not removed; shall be null, and accounted as the dust of the earth.

If the master is not at home he annuls the leaven wherever he is.

If the Eve of the Passover happens on the Sabbath, the search is made on the Eve of the Thirteenth (i. e. on Thursday Evening) and the leaven burnt on Friday before noon; and every thing is removed on the Friday, before the Sabbath commenees: reserving only two meals for the Sabbath.

All the first-born fast, in commemoration of the deliverance of the first-born of the Israelites, when God smote all the first-born of the Egyptians.

Service for the Two First Nights of Passover in commemoration of our Redemption from Egypt.

The following is an Index of the said Service:

1. Say the sanctification. 2. Wash the hands. 3. Take the parseley. 4. Break the middle cake. 5. Say the service. 6. Wash the hands. 7. Say the grace called מוציא. 8. Break the uppermost cake, &c. 9. Eat the bitter herb. 10. Eat the horse-radish. 11. Bring the meat to the table, eat, and be joyful. 12. Take the piece of the middle cake first broken off, and eat a small matter thereof, 13. Say the grace after meat. 14. & 15. Finish the Hallel; and which, if duly performed, your service will be acceptable to God. Amen.

בדיקת חמץ׃

אור לי"ד בניסן וכשחל י"ד בשבת אור לי"ג, בודקין את החמץ באור הנר מיד אחר ת"ע. וקודם הבדיקה יברך.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל בִּעוּר חָמֵץ׃

מיד אחר הבדיקה יבטל כל חמץ שברשותו הבלתי ידוע לו שאם נעלם ממנו, ויאמר:

כָּל חֲמִירָא וַחֲמִיעָא דְּאִכָּא בִרְשׁוּתִי דְּלָא חֲמִתֵּהּ וּדְלָא בִעַרְתֵּהּ לִבְטִיל וְלֶהֱוֵי כְּעַפְרָא דְאַרְעָא׃

החמץ שאנו נוהגים לשמרו עד שעת הביעור ולשרפו בע"פ בתחלת שעה ששית, ועכשו נהגו לשרפו בסוף חמישית, ומבטלין פעם שנית ואומרין כל חמירא וכו' והבטול ודאי שצ"ל דוקא קודם ששית לפי שאחר זמן אסורו אינו ברשותו לבטלו.

כָּל חֲמִירָא וַחֲמִיעָא דְּאִכָּא בִרְשׁוּתִי דַּחֲמִתֵּהּ וּדְלָא חֲמִתֵּהּ דְּבִעַרְתֵּהּ וּדְלָא בִעַרְתֵּהּ לִבְטִיל וְלֶהֱוֵי כְּעַפְרָא דְאַרְעָא׃

סמן למעשים סדורים. אל ליל שמורים.

קַדֵּשׁ• וּרְחַץ• כַּרְפַּס• יַחַץ• מַגִּיד• רָחְצָה•
מוֹצִיא• מַצָּה• מָרוֹר• כּוֹרֵךְ•
שֻׁלְחָן• עוֹרֵךְ• צָפוּן• בָּרֵךְ•
הַלֵּל• נִרְצָה׃

SANCTIFICATION FOR THE PASSOVER.

If the Feast happens on the Sabbath Eve, begin here.

(The sixt day) and the heavens and the earth were finished, and all the host of them. And on the seventh day God ended his work which he had made: and he rested on the seventh day from all his work which he had made. And God blessed the seventh day, and sanctified it: because he thereon rested from all his work, which God created and made.

If on any other Night in the Week, begin here.

Blessed art thou, O Eternal, our God! King of the Universe, Creator of the fruit of the vine.

Blessed art thou, O Eternal, our God! Sovereign of the Universe, who hath chosen us from among all people, and didst exalt us above all nations, and didst sanctify us with thy commandments: and with love hast thou given us, O Eternal, our God! (*on the Sabbath say*, Sabbaths for rest, and) solemn days for joy, festivals, and seasons for gladness: (*on the Sabbath say*, the Sabbath-day and) this day of the Feast of Unleavened Cakes the season of our freedom: a holy convocation, a memorial of the departure from Egypt· for thou hast chosen and sanctified us above all people: and the (Sabbath and) holy festivals hast thou caused us to inherit with (love and favor,) joy and gladness. Blessed art thou, O Eternal! who sanctifieth (the Sabbath, and) Israel, and the seasons.

Blessed art thou, O Eternal, our God! King of the Universe, who hath preserved us alive; sustained us, and brought us to *enjoy* this season.

If the Feast happens at the Conclusion of the Sabbath, say the following before שהחינו

Blessed art thou, O Eternal, our God! King of the Universe, Creator of the radiance of the fire.

Blessed art thou, O Lord, our God! King of the Universe, who hath made a distinction between holy and not holy,

קַדֵּשׁ בשבת מתחילין כאן:

בלחש ויהי ערב ויהי בקר בקול יוֹם הַשִּׁשִּׁי: וַיְכֻלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל צְבָאָם: וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִכָּל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה: וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אוֹתוֹ כִּי בוֹ שָׁבַת מִכָּל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת:

בקול או בחולא שבת מתחילין כאן:

סברי מרנן ורבנן ורבותי.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ
הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר בָּנוּ מִכָּל עָם וְרוֹמְמָנוּ מִכָּל לָשׁוֹן וְקִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו. וַתִּתֶּן לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה שבתות למנוחה ומוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה חַגִּים וּזְמַנִּים לְשָׂשׂוֹן אֶת יוֹם השבת הזה ואת יום חַג הַמַּצּוֹת הַזֶּה. זְמַן חֵרוּתֵנוּ באהבה מִקְרָא קֹדֶשׁ זֵכֶר לִיצִיאַת מִצְרָיִם. כִּי בָנוּ בָחַרְתָּ וְאוֹתָנוּ קִדַּשְׁתָּ מִכָּל הָעַמִּים ושבת וּמוֹעֲדֵי קָדְשֶׁךָ באהבה וברצון בְּשִׂמְחָה וּבְשָׂשׂוֹן הִנְחַלְתָּנוּ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ השבת ו יִשְׂרָאֵל וְהַזְּמַנִּים:

במוצאי שבת קודם שיאמר שהחינו יאמר זה:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא מְאוֹרֵי הָאֵשׁ:
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַמַּבְדִּיל בֵּין קֹדֶשׁ

between light and darkness ; between Israel and other nations : between the seventh day and the six working days. Thou didst also discriminate between the sanctity of the Sabbath-day, and the sanctity of other holy days, and consecratest the Sabbath-day in preference to the six working days ; thou also separatest thy people Israel, and didst sanctify them with thy holiness. Blessed art thou, O Eternal ! who maketh a distinction between holy and not holy.

Blessed art thou, O Lord, our God ! King of the Universe, who hath preserved us alive ; sustained us, and brought us to *enjoy* this season.

WASHING THE HANDS.

Then drink the wine of the sanctification, leaning on the left side; after which, wash your hands, but do not say the blessing.

TAKING THE PARSLEY, &c.

The master of the house then takes some parsley or chervil, and dips it into vinegar, or salt-water; and having distributed some to every one at table, they all say the following grace before the eat it.

Blessed art thou. O Lord, our God ! King of the Universe Creator of the fruit of the earth.

BREAKING THE MIDDLE CAKE.

The master of the house then breakes the middle cake in the dish, and leaving one half of it there, he lays the other half by, till after supper, for the אפיקומן

THE SERVICE FOR THE PASSOVER.

Then take the bone of the lamb, and the egg off the dish, and all at table lay hold of the dish, and say:

Lo! this is as the bread of affliction, which our ancestorss ate in the land of Egypt; let all those who are hungry, enter, and eat thereof; and all who are necessitous, come; and celebrate the Passover. At present we celebrate it here; but the next year we hope to celebrate it in the land of Israel. This year, we are servants here, but the next year we hope to be freemen in the land of Israel.

Then fill the cup with wine the second time, and take the dish from the table; then the youngest in the company asks:

Wherefore is this night distinguished from all other nights? On all the other nights we may eat either leavened, or unleavened bread, but on this night only unleavened bread ; on all the

לְחוֹל בֵּין אוֹר לְחשֶׁךְ בֵּין יִשְׂרָאֵל לָעַמִּים. בֵּין יוֹם הַשְּׁבִיעִי לְשֵׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה בֵּין קְדֻשַּׁת שַׁבָּת לִקְדֻשַּׁת יוֹם טוֹב הִבְדַּלְתָּ. וְאֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי מִשֵּׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה קִדַּשְׁתָּ. הִבְדַּלְתָּ וְקִדַּשְׁתָּ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בִּקְדֻשָּׁתֶךָ. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּבְדִּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְקֹדֶשׁ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁהֶחֱיָנוּ וְקִיְּמָנוּ וְהִגִּיעָנוּ לַזְּמַן הַזֶּה:

וּרְחַץ ושותין בהסיבת שמאל ואח"כ נוטל ידיו בלא ברכה.

כַּרְפַּס ויקח איפוך שהוא פיטרזיל או קירביל שהוא כרפס. מעט ולא קלח. ויטבול בחומץ או במי מלח. ומברך:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרִי הָאֲדָמָה:

יַחַץ יקח המצה האמצעי ויבצענה לשנים. בלי שלשתים. החלק הגדול בין כר לכסת תחת מראשותיו יצפין. למען תהי' שמורה לאפיקומן. והפרוסה הקטנה השבורה. תשים על מקומה בקערה:

מַגִּיד מגביה הקערה. וה"ב מתחילין בתחילה להיסרס. בשעה שאומר כהא לחמא בקול רם:

הָא לַחְמָא עַנְיָא דִּי אֲכָלוּ אַבְהָתָנָא בְּאַרְעָא דְמִצְרָיִם. כָּל דִּכְפִין יֵיתֵי וְיֵכוֹל. כָּל דִּצְרִיךְ יֵיתֵי וְיִפְסַח. הָשַׁתָּא הָכָא. לְשָׁנָה הַבָּאָה בְּאַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל. הָשַׁתָּא עַבְדֵי. לְשָׁנָה הַבָּאָה בְּנֵי חוֹרִין:

עוקר הקערה מעל השלחן כשמתחיל מה נשתנה. ומוזגין כוס שניה:

מַה נִּשְׁתַּנָּה הַלַּיְלָה הַזֶּה מִכָּל הַלֵּילוֹת. שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת אָנוּ אוֹכְלִין חָמֵץ וּמַצָּה. הַלַּיְלָה הַזֶּה כֻּלּוֹ מַצָּה: שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת אָנוּ אוֹכְלִין שְׁאָר יְרָקוֹת

other nights we may eat any specie of herbs, but on this night only bitter herbs: on all the other nights we do not dip even once, but on this night twice; on all the other nights we eat and drink, either sitting or leaning, but on this night we all lean.

Now put the dish again on the table, and the whole company answer:

Because we were slaves unto Pharaoh in Egypt, and the Eternal, our God! brought us forth from thence, with a mighty hand, and an outstretched arm: and if the most Holy, blessed be He! had not brought forth our ancestors from Egypt, we, and our children, and our children's children, had still continued in bondage to the Pharaoh's in Egypt; therefore, although we were all wise, all of us, men of understanding and experience, all of us having knowledge in the law, it, nevertheless, is incumbent upon us to discourse of the departure from Egypt; and all those who largely discourse of the departure from Egypt, are accounted praiseworthy.

And thus is related of Rabbi Eleazar, Rabbi Joshua, Rabbi Elazer, the son of Azariba, Rabbi Akeeba, and Rabbi Tarpon, that they once met (on the night of Passover) in ברק and continued discoursing of the departure from Egypt, all that night, till their disciples came, and said: „instructors, it is time to read the morning שמע."

Rabbi Elazer, the son of Azariah, said, "verily, I am as a man of seventy years of age, and have hitherto not been able to proof, that the narration of the departure from

הַלַּיְלָה הַזֶּה מָרוֹר: שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת אֵין אָנוּ מַטְבִּילִין אֲפִילוּ פַּעַם אֶחָת. הַלַּיְלָה הַזֶּה שְׁתֵּי פְעָמִים: שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת אָנוּ אוֹכְלִין בֵּין יוֹשְׁבִין וּבֵין מְסֻבִּין. הַלַּיְלָה הַזֶּה כֻּלָּנוּ מְסֻבִּין:

מחזיר הקערה למקומו, והמצות תהיינה מגולה.

עֲבָדִים הָיִינוּ לְפַרְעֹה בְּמִצְרָיִם. וַיּוֹצִיאֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מִשָּׁם בְּיָד חֲזָקָה וּבִזְרוֹעַ נְטוּיָה. וְאִלּוּ לֹא הוֹצִיא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֶת אֲבוֹתֵינוּ מִמִּצְרַיִם הֲרֵי אָנוּ וּבָנֵינוּ וּבְנֵי בָנֵינוּ מְשֻׁעְבָּדִים הָיִינוּ לְפַרְעֹה בְּמִצְרָיִם. וַאֲפִילוּ כֻּלָּנוּ חֲכָמִים. כֻּלָּנוּ נְבוֹנִים. כֻּלָּנוּ זְקֵנִים. כֻּלָּנוּ יוֹדְעִים אֶת הַתּוֹרָה. מִצְוָה עָלֵינוּ לְסַפֵּר בִּיצִיאַת מִצְרָיִם. וְכָל הַמַּרְבֶּה לְסַפֵּר בִּיצִיאַת מִצְרַיִם הֲרֵי זֶה מְשֻׁבָּח:

מַעֲשֶׂה בְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ וְרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה וְרַבִּי עֲקִיבָא וְרַבִּי טַרְפוֹן שֶׁהָיוּ מְסֻבִּין בִּבְנֵי בְרַק. וְהָיוּ מְסַפְּרִים בִּיצִיאַת מִצְרַיִם כָּל אוֹתוֹ הַלַּיְלָה. עַד שֶׁבָּאוּ תַלְמִידֵיהֶם וְאָמְרוּ לָהֶם רַבּוֹתֵינוּ הִגִּיעַ זְמַן קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁל שַׁחֲרִית:

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה. הֲרֵי אֲנִי כְּבֶן שִׁבְעִים שָׁנָה. וְלֹא זָכִיתִי שֶׁתֵּאָמֵר יְצִיאַת

Egypt, ought to be related at night, till expounded by the son of Zoma; after this manner it is said, that thou mayest remember the day of thy going forth from the land of Egypt, ALL the days of thy life." From whence he observed, that the expression of, the days of thy life, signifies the days only; but ALL the days of thy life, denotes the nights also. But the sages say, the days of thy life, denotes this life only; but ALL the days of thy life, denotes even at the time of the Messiah.

Blessed be the Omnipresent; blessed is he who hath given the law to his people Israel; blessed be he whose law speaketh distinctly of four children, of different dispositions, viz.; the wise, the wicked, the simple, and he who hath not capacity to inquire.

The wise son thus expresses himself: what mean those testimonies, statutes, and judgments, which the Lord our God hath commanded us? Then shalt thou instruct him in all the laws of the Passover; also, that we must not have a dessert brought to table after the paschal lamb.

The wicked son expresses himself thus: what mean you by this service? By the expression YOU, it is clear, he does not include himself; and as he hath withdrawn himself from the collective body of the nation, it is proper, that thou retort on him: and therefore answer him thus. This is done because of that, which the Eternal did FOR ME, when I went from Egypt: i. e. for ME, but not for him; for had he been there, he would not have been thought worthy to be redeemed.

The simple son artlessly observes, what is this? Then

מִצְרַיִם בַּלֵּילוֹת. עַד שֶׁדְּרָשָׁהּ בֶּן זוֹמָא שֶׁנֶּאֱמַר לְמַעַן תִּזְכֹּר אֶת יוֹם צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ: יְמֵי חַיֶּיךָ, הַיָּמִים. כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ, הַלֵּילוֹת. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים יְמֵי חַיֶּיךָ, הָעוֹלָם הַזֶּה. כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ. לְהָבִיא לִימוֹת הַמָּשִׁיחַ:

בָּרוּךְ הַמָּקוֹם בָּרוּךְ הוּא. בָּרוּךְ שֶׁנָּתַן תּוֹרָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל. בָּרוּךְ הוּא: כְּנֶגֶד אַרְבָּעָה בָנִים דִּבְּרָה תוֹרָה. אֶחָד חָכָם. וְאֶחָד רָשָׁע. וְאֶחָד תָּם. וְאֶחָד שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ לִשְׁאוֹל:

חָכָם מַה הוּא אוֹמֵר מָה הָעֵדֹת וְהַחֻקִּים וְהַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר צִוָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶתְכֶם: וְאַף אַתָּה אֱמָר לוֹ כְּהִלְכוֹת הַפֶּסַח אֵין מַפְטִירִין אַחַר הַפֶּסַח אֲפִיקוֹמָן:

רָשָׁע מַה הוּא אוֹמֵר מָה הָעֲבֹדָה הַזֹּאת לָכֶם: לָכֶם וְלֹא לוֹ. וּלְפִי שֶׁהוֹצִיא אֶת עַצְמוֹ מִן הַכְּלָל כָּפַר בָּעִקָּר. וְאַף אַתָּה הַקְהֵה אֶת שִׁנָּיו וֶאֱמָר לוֹ בַּעֲבוּר זֶה עָשָׂה יְיָ לִי בְּצֵאתִי מִמִּצְרָיִם. לִי וְלֹא לוֹ. אִלּוּ הָיָה שָׁם. לֹא הָיָה נִגְאָל:

תָּם מַה הוּא אוֹמֵר מַה זֹּאת וְאָמַרְתָּ אֵלָיו

shalt thou answer him; for with a strong hand the Eternal brought us out of Egypt, from the house of bondage.

But as for him, who hath not capacity to enquire, thou must begin to discourse: as it is said, and thou shalt show thy son on that day, saying, this is done because of that which the Eternal did for me, when I went forth from Egypt.

Possibly you may think that he (the father) is bound to explain this from the first day of the month Nissan; therefore it is said ON THAT DAY; yet, as it says, ON THAT DAY, it might be inferred that it must be whilst it is day, but as it is said, this is done because of that, &c., from which it is to be inferred at no other time but when the unleavened cake, and bitter herbs, are placed before thee.

Our ancestors were anciently idolaters, but at present the Lord hath brought us near to his service: as it is said, and Joshua said unto all the people, thus saith the Eternal the God of Israel, your ancestors dwelt on the other side of the river (Euphrates) in old time, even Terah, the father of Abraham, and the father of Nachor; and served other gods.

And I took your father Abraham from the other side of the flood, and let him throughout all the land of Canaan, and multiplied his seed, and gave him Isaac; and I gave unto Isaac, Jacob and Esau: and I gave unto Esau mount Seir for his possession: but Jacob and his children went down into Egypt.

בְּחֹזֶק יָד הוֹצִיאָנוּ יְיָ מִמִּצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים:

וְשֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ לִשְׁאוֹל אַתְּ פְּתַח לוֹ. שֶׁנֶּאֱמַר וְהִגַּדְתָּ לְבִנְךָ בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר בַּעֲבוּר זֶה עָשָׂה יְיָ לִי בְּצֵאתִי מִמִּצְרָיִם:

יָכוֹל מֵרֹאשׁ חֹדֶשׁ. תַּלְמוּד לוֹמַר בַּיּוֹם הַהוּא. אִי בַּיּוֹם הַהוּא יָכוֹל מִבְּעוֹד יוֹם. תַּלְמוּד לוֹמַר בַּעֲבוּר זֶה. בַּעֲבוּר זֶה לֹא אָמַרְתִּי. אֶלָּא בְּשָׁעָה שֶׁיֵּשׁ מַצָּה וּמָרוֹר מֻנָּחִים לְפָנֶיךָ:

מִתְּחִלָּה עוֹבְדֵי עֲבוֹדָה זָרָה הָיוּ אֲבוֹתֵינוּ וְעַכְשָׁו קֵרְבָנוּ הַמָּקוֹם לַעֲבוֹדָתוֹ. שֶׁנֶּאֱמַר וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל כָּל הָעָם. כֹּה אָמַר יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בְּעֵבֶר הַנָּהָר יָשְׁבוּ אֲבוֹתֵיכֶם מֵעוֹלָם. תֶּרַח אֲבִי אַבְרָהָם וַאֲבִי נָחוֹר. וַיַּעַבְדוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים: וָאֶקַּח אֶת אֲבִיכֶם אֶת אַבְרָהָם מֵעֵבֶר הַנָּהָר. וָאוֹלֵךְ אוֹתוֹ בְּכָל אֶרֶץ כְּנָעַן וָאַרְבֶּה אֶת זַרְעוֹ וָאֶתֶּן לוֹ אֶת יִצְחָק: וָאֶתֵּן לְיִצְחָק אֶת יַעֲקֹב וְאֶת עֵשָׂו. וָאֶתֵּן לְעֵשָׂו אֶת הַר שֵׂעִיר לָרֶשֶׁת אוֹתוֹ. וְיַעֲקֹב וּבָנָיו יָרְדוּ מִצְרָיִם:

Blessed be he, who strictly preserveth his promise unto Israel; blessed be the Most Holy, who premeditated the end of the captivity, that he might perform what he had promised to our father Abraham, between the parts; as is said, and he said unto Abraham, know for certain, that thy seed shall be strangers in a land that is not theirs, and shall serve them, and they shall afflict them four hundred years. And also that nation whom they shall serve, will I judge; and they shall afterwards go forth with great substance.

Lift up the cup of wine, and say:

And it is this same promise which hath been the support of our ancestors, and of us also: for not one only hath risen up against us, but in every generation there are some who rise up against us, to annihilate us; but the Most Holy, blessed be he, hath delivered us out of their hand.

Search, and enquire, what Laban, the Syrian, intended to do to our father Jacob; for Pharaoh decreed the destruction of the males only: but Laban intended to root out the whole: as is said: a Syrian had nearly caused my father to perish and he went down into Egypt, and sojourned there with few persons, and there became a great, mighty and populous nation.

And he went down into Egypt, compelled thereto by the word of God, and sojourned there: by which we are taught that he did not go down to settle there: but only to sojourn: as is said: and they (Joseph's Brethren) said unto Pharaoh,

בָּרוּךְ שׁוֹמֵר הַבְטָחָתוֹ לְיִשְׂרָאֵל. בָּרוּךְ הוּא. שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא חִשַּׁב אֶת הַקֵּץ. לַעֲשׂוֹת כְּמָה שֶׁאָמַר לְאַבְרָהָם אָבִינוּ בִּבְרִית בֵּין הַבְּתָרִים. שֶׁנֶּאֱמַר וַיֹּאמֶר לְאַבְרָם יָדֹעַ תֵּדַע כִּי גֵר יִהְיֶה זַרְעֲךָ בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם וַעֲבָדוּם וְעִנּוּ אֹתָם אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה: וְגַם אֶת הַגּוֹי אֲשֶׁר יַעֲבֹדוּ דָּן אָנֹכִי וְאַחֲרֵי כֵן יֵצְאוּ בִּרְכֻשׁ גָּדוֹל:

נוטל הכוס בידו ומכסה המצות ואמר:

וְהִיא שֶׁעָמְדָה לַאֲבוֹתֵינוּ וְלָנוּ. שֶׁלֹּא אֶחָד בִּלְבַד עָמַד עָלֵינוּ לְכַלּוֹתֵינוּ. אֶלָּא שֶׁבְּכָל דּוֹר וָדוֹר עוֹמְדִים עָלֵינוּ לְכַלּוֹתֵינוּ. וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מַצִּילֵנוּ מִיָּדָם:

מניח הכוס ומגלה המצות כמקדם:

צֵא וּלְמַד. מַה בִּקֵּשׁ לָבָן הָאֲרַמִּי לַעֲשׂוֹת לְיַעֲקֹב אָבִינוּ. שֶׁפַּרְעֹה לֹא גָזַר אֶלָּא עַל הַזְּכָרִים וְלָבָן בִּקֵּשׁ לַעֲקוֹר אֶת הַכֹּל. שֶׁנֶּאֱמַר אֲרַמִּי אֹבֵד אָבִי וַיֵּרֶד מִצְרַיְמָה וַיָּגָר שָׁם בִּמְתֵי מְעָט וַיְהִי שָׁם לְגוֹי גָּדוֹל עָצוּם וָרָב:

וַיֵּרֶד מִצְרַיְמָה. אָנוּס עַל פִּי הַדִּבּוּר: וַיָּגָר שָׁם. מְלַמֵּד שֶׁלֹּא יָרַד יַעֲקֹב אָבִינוּ לְהִשְׁתַּקֵּעַ בְּמִצְרַיִם אֶלָּא לָגוּר שָׁם. שֶׁנֶּאֱמַר

to sojourn in the land are we come; for thy servants have no pasture for their flocks; for the famine is sore in the land of Canaan: now, therefore, we pray thee, let thy servants dwell in the land of Goshen.

With a few persons; as it is said: with threescore and ten souls thy ancestors went down into Egypt; and now the Eternal, thy God, hath made thee as the stars of heaven for multitude.

And he there became a nation; by which we are informed that the children of Israel where distinguished, even in Egypt, as a peculiar nation.

Great and mighty; as it is said: and the children of Israel were fruitful, and increased abundantly, and multiplied, and waxed exceeding mighty, and the land was filled with them.

And populous; as it is said: I have caused thee to multiply as the vegetation of the field, and thou becamest considerable and great, and adorned with many beauties; thy breasts are fashioned, and thine hair grown, yet thou art naked and bare.

And the Egyptians ill-treated us; afflicted us, and laid heavy bondage upon us; and the Egyptians ill-treated us; as it is said: come on, let us deal wisely with them; least they multiply, and it come to pass, if it chance to be a war, they might also go over to our enemies, fight against us, and so get them up out of the land.

And they afflicted us; as it is said: and they set over them task-masters to afflict them with their burdens, and they built for Pharaoh store cities, even Pithom and Raam-

וַיֹּאמְרוּ אֶל פַּרְעֹה לָגוּר בָּאָרֶץ בָּאנוּ כִּי אֵין מִרְעֶה לַצֹּאן אֲשֶׁר לַעֲבָדֶיךָ כִּי כָבֵד הָרָעָב בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וְעַתָּה יֵשְׁבוּ נָא עֲבָדֶיךָ בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן: בִּמְתֵי מְעָט. כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר בְּשִׁבְעִים נֶפֶשׁ יָרְדוּ אֲבֹתֶיךָ מִצְרָיְמָה וְעַתָּה שָׂמְךָ יְיָ אֱלֹהֶיךָ כְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם לָרֹב: וַיְהִי שָׁם לְגוֹי גָּדוֹל. מְלַמֵּד שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל מְצֻיָּנִים שָׁם: עָצוּם. כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ וַיִּשְׁרְצוּ וַיִּרְבּוּ וַיַּעַצְמוּ בִּמְאֹד מְאֹד וַתִּמָּלֵא הָאָרֶץ אֹתָם: וָרָב. כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר רְבָבָה כְּצֶמַח הַשָּׂדֶה נְתַתִּיךְ וַתִּרְבִּי וַתִּגְדְּלִי וַתָּבֹאִי בַּעֲדִי עֲדָיִים שָׁדַיִם נָכֹנוּ וּשְׂעָרֵךְ צִמֵּחַ וְאַתְּ עֵרֹם וְעֶרְיָה:

וַיָּרֵעוּ אֹתָנוּ הַמִּצְרִים וַיְעַנּוּנוּ וַיִּתְּנוּ עָלֵינוּ עֲבֹדָה קָשָׁה:

וַיָּרֵעוּ אֹתָנוּ הַמִּצְרִים. כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר הָבָה נִתְחַכְּמָה לוֹ פֶּן יִרְבֶּה וְהָיָה כִּי תִקְרֶאנָה מִלְחָמָה וְנוֹסַף גַּם הוּא עַל שֹׂנְאֵינוּ וְנִלְחַם בָּנוּ וְעָלָה מִן הָאָרֶץ: וַיְעַנּוּנוּ. כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר וַיָּשִׂימוּ עָלָיו שָׂרֵי מִסִּים לְמַעַן עַנֹּתוֹ בְּסִבְלֹתָם וַיִּבֶן עָרֵי מִסְכְּנוֹת לְפַרְעֹה אֶת פִּתֹם וְאֶת

ses: and they laid heavy bondage upon us; as it is said: and the Egyptians made the children of Israel to serve with rigour.

And we cried unto the Eternal, the God of our ancestors; the Eternal heard our voice, and observed our affliction, our labor, and our oppression.

And we cried unto the Eternal, the God of our ancestors; as it is said: and it came to pass in process of time, that the king of Egypt died, and the children of Israel, sighed by reason of bondage; and they cried, and their cry ascended up unto God, by reason of the bondage.

And the Eternal heard our voice; as it is said: and God heard their groaning, and remembered his covenant with Abraham, Isaac and with Jacob.

And he saw our affliction: this denotes their being denied the company of their wives, to prevent propagation; as is said: and God looked upon the children of Israel, and God hath knowledge of their affliction.

And our grievousness; this denotes the destruction of the male children; as is said: every son that is born, ye shall cast into the river, but every daughter ye shall save alive.

And our oppression: this denotes fatigue: as is said and I have also seen the oppression with which the Egyptians harras them.

And the Eternal brought us forth from Egypt, with a strong hand and with an outstretched arm; with terror and with signs of wonders.

רַעַמְסֵס: וַיִּתְּנוּ עָלֵינוּ עֲבֹדָה קָשָׁה׃ כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר וַיַּעֲבִדוּ מִצְרַיִם אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּפָרֶךְ:

וַנִּצְעַק אֶל יְיָ אֱלֹהֵי אֲבֹתֵינוּ וַיִּשְׁמַע יְיָ אֶת קֹלֵנוּ וַיַּרְא אֶת עָנְיֵנוּ וְאֶת עֲמָלֵנוּ וְאֶת לַחֲצֵנוּ:

וַנִּצְעַק אֶל יְיָ אֱלֹהֵי אֲבֹתֵינוּ׃ כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר וַיְהִי בַיָּמִים הָרַבִּים הָהֵם וַיָּמָת מֶלֶךְ מִצְרַיִם וַיֵּאָנְחוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל מִן־הָעֲבֹדָה: וַיִּזְעָקוּ וַתַּעַל שַׁוְעָתָם אֶל הָאֱלֹהִים מִן־הָעֲבֹדָה: וַיִּשְׁמַע יְיָ אֶת קֹלֵנוּ׃ כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶת נַאֲקָתָם וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת בְּרִיתוֹ אֶת אַבְרָהָם אֶת יִצְחָק וְאֶת יַעֲקֹב: וַיַּרְא אֶת עָנְיֵנוּ׃ זוּ פְּרִישׁוּת דֶּרֶךְ אֶרֶץ׃ כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר וַיַּרְא אֱלֹהִים אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֵּדַע אֱלֹהִים: וְאֶת עֲמָלֵנוּ׃ אֵלּוּ הַבָּנִים׃ כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר כָּל הַבֵּן הַיִּלּוֹד הַיְאֹרָה תַּשְׁלִיכֻהוּ וְכָל הַבַּת תְּחַיּוּן: וְאֶת לַחֲצֵנוּ׃ זֶה הַדְּחַק׃ כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר וְגַם רָאִיתִי אֶת הַלַּחַץ אֲשֶׁר מִצְרַיִם לֹחֲצִים אֹתָם:

וַיּוֹצִאֵנוּ יְיָ מִמִּצְרַיִם בְּיָד חֲזָקָה וּבִזְרֹעַ נְטוּיָה וּבְמֹרָא גָּדֹל וּבְאֹתוֹת וּבְמֹפְתִים:

And the Eternal brought us forth from Egypt; not by means of an angle, nor by means of a seraph, nor by means of a messenger: but the Most Holy, blessed be he, himself in his glory; as is said: and I will pass through the land of Egypt this night; and I will smite all the first-born in the land of Egypt, both of man and beast: and on all the gods of Egypt will I execute judgment; I am the Eternal.

And I will pass through the land of Egypt, I MYSELF, and not an angle; and I will smite all the firstborn: I MYSELF, and no seraph; and on all the gods of Egypt will I execute judgment: I MYSELF, and not a messenger; I am the Eternal! I AM HE, and no other.

With a strong hand, this denotes the murrain; as is said: Behold, the HAND of the Eternal will be upon thy cattle which is in the field, upon thy horses, upon the asses, upon the camels, upon the oxen, and upon the sheep; a very grievous murrain.

And with an outstretched arm; this denotes the sword, as is said elsewhere on such an occasion, and a drawn sword, in his hand stretched out over Jerusalem.

And with great terrors; this denotes the appearance of the Divine Presence: as is said: or hath God assayed to go and take unto him a nation from the midst of another nation, by proofs, signs, and wonders; by war, and a mighty hand; by an outstretched arm, and great terrors, according to all that the Eternal, your God, did for you in Egypt, before your eyes?

And with prodigies; this denotes the miracles performed with the rod: as is said: and thou shalt take this rod in thy hand wherewith thou shalt do the prodigies.

וַיּוֹצִאֵנוּ יְיָ מִמִּצְרַיִם. לֹא עַל יְדֵי מַלְאָךְ. וְלֹא עַל יְדֵי שָׂרָף. וְלֹא עַל יְדֵי שָׁלִיחַ. אֶלָּא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בִּכְבוֹדוֹ וּבְעַצְמוֹ. שֶׁנֶּאֱמַר וְעָבַרְתִּי בְאֶרֶץ־מִצְרַיִם בַּלַּיְלָה הַזֶּה וְהִכֵּיתִי כָל־בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם מֵאָדָם וְעַד־בְּהֵמָה וּבְכָל־אֱלֹהֵי מִצְרַיִם אֶעֱשֶׂה שְׁפָטִים אֲנִי יְיָ:

וְעָבַרְתִּי בְאֶרֶץ מִצְרַיִם. אֲנִי וְלֹא מַלְאָךְ. וְהִכֵּיתִי כָל בְּכוֹר. אֲנִי וְלֹא שָׂרָף. וּבְכָל אֱלֹהֵי מִצְרַיִם אֶעֱשֶׂה שְׁפָטִים. אֲנִי וְלֹא הַשָּׁלִיחַ. אֲנִי יְיָ. אֲנִי הוּא וְלֹא אַחֵר:

בְּיָד חֲזָקָה. זוּ הַדֶּבֶר. כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר הִנֵּה יַד־יְיָ הוֹיָה בְּמִקְנְךָ אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה בַּסּוּסִים בַּחֲמֹרִים בַּגְּמַלִּים בַּבָּקָר וּבַצֹּאן דֶּבֶר כָּבֵד מְאֹד: וּבִזְרֹעַ נְטוּיָה. זוּ הַחֶרֶב. כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר וְחַרְבּוֹ שְׁלוּפָה בְּיָדוֹ נְטוּיָה עַל־יְרוּשָׁלָיִם. וּבְמוֹרָא גָדֹל. זוּ גִּלּוּי שְׁכִינָה. כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר אוֹ הֲנִסָּה אֱלֹהִים לָבוֹא לָקַחַת לוֹ גוֹי מִקֶּרֶב גּוֹי בְּמַסֹּת בְּאֹתֹת וּבְמוֹפְתִים וּבְמִלְחָמָה וּבְיָד חֲזָקָה וּבִזְרוֹעַ נְטוּיָה וּבְמוֹרָאִים גְּדֹלִים כְּכֹל אֲשֶׁר־עָשָׂה לָכֶם יְיָ אֱלֹהֵיכֶם בְּמִצְרַיִם לְעֵינֶיךָ: וּבְאֹתוֹת. זֶה הַמַּטֶּה.

And with wonders; this denotes the plague of blood: as is said: and I will show wonders in the heavens, and in the earth, blood and fire, and ascending pillars of smoke.

It may also be explained thus, with a strong hand, denotes two plagues. With an outstretched arm; two plagues. With great terror; two plagues. With prodigies; two plagues, and with wonders; two plagues.

There are the ten plagues, which the Most Holy, blessed be he, brought on the Egyptians in Egypt, viz. blood, frogs, vermin, murrain, a mixture, noxious beasts, boils, hail, locusts, darkness, and slaying the first-born.

Rabbi Judah formed the initials to serve for an index, thus:

דצ"ך ער"ש באח"ב.

Rabbi Jose, the Galilan, saith, from whence art thou authorized to assert, that the Egyptians were afflicted with ten plagues in Egypt; and upon the sea, they were smitten with fifty plagues? To which he answeres: In Egypt, it says: and the magicians said unto Pharaoh, this is the *finger* of God; but at the sea, it says: and Israel saw the mighty *hand* wherewith the Lord smote the Egyptians: and the people feared the Lord, and believed in the Lord, and his servant Moses.

Now (Rabbi Jose argues thus) if by the finger only they were smitten with ten plagues, hence, it is deducible that

כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר וְאֶת־הַמַּטֶּה הַזֶּה תִּקַּח בְּיָדֶךָ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה־בּוֹ אֶת־הָאֹתֹת: וּבְמֹפְתִים זֶה הַדָּם. כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר וְנָתַתִּי מוֹפְתִים בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ. דָּם. וָאֵשׁ. וְתִימְרוֹת עָשָׁן. דָּבָר אַחֵר. בְּיָד חֲזָקָה שְׁתַּיִם. וּבִזְרֹעַ נְטוּיָה שְׁתַּיִם. וּבְמֹרָא גָּדֹל שְׁתַּיִם. וּבְאֹתוֹת שְׁתַּיִם. וּבְמֹפְתִים שְׁתַּיִם: אֵלּוּ עֶשֶׂר מַכּוֹת שֶׁהֵבִיא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עַל הַמִּצְרִיִּים בְּמִצְרַיִם: וְאֵלּוּ הֵן:

דָּם. צְפַרְדֵּעַ. כִּנִּים. עָרוֹב. דֶּבֶר. שְׁחִין.
בָּרָד. אַרְבֶּה. חֹשֶׁךְ. מַכַּת בְּכוֹרוֹת:

רַבִּי יְהוּדָה הָיָה נוֹתֵן בָּהֶם סִמָּנִים.
דְּצַ״ךְ עֲדַ״שׁ בְּאַחַ״ב:

רַבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי אוֹמֵר. מִנַּיִן אַתָּה אוֹמֵר שֶׁלָּקוּ הַמִּצְרִיִּים בְּמִצְרַיִם עֶשֶׂר מַכּוֹת. וְעַל הַיָּם לָקוּ חֲמִשִּׁים מַכּוֹת. בְּמִצְרַיִם מַה הוּא אוֹמֵר וַיֹּאמְרוּ הַחַרְטֻמִּם אֶל־פַּרְעֹה אֶצְבַּע אֱלֹהִים הִוא: וְעַל הַיָּם מַה הוּא אוֹמֵר וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת־הַיָּד הַגְּדֹלָה אֲשֶׁר עָשָׂה יְיָ בְּמִצְרַיִם וַיִּירְאוּ הָעָם אֶת־יְיָ וַיַּאֲמִינוּ בַּייָ וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ: כַּמָּה לָקוּ בְּאֶצְבַּע. עֶשֶׂר מַכּוֹת. אֱמוֹר

in Egypt they were smitten with ten plagues; and at the sea they were smitten with fifty plagues.

Rabbi Eliezer said: from whence can it be proved, that every plague, which the Most Holy, blessed be he, brought upon the Egyptians in Egypt, consisted of four different plagues? Answer. From what is said: He sent forth against them, the fierceness of his anger, wrath, indignation, and trouble; also by sending evil angels among them. Now, wrath is *one*, indignation *two*, trouble *three*, and sending evil angels *four*. Hence, it is deducible, that in Egypt they were afflicted with forty plagues; and at the sea, they were smitten with two hundred plagues.

Rabbi Akeeba said: from whence can it be proved, that every plague, which the Most Holy, blessed be he, brought upon the Egyptians in Egypt, consisted of five plagues?—Answer. From what is said: He sent forth against them the fierceness of his anger, wrath, indignation and trouble; also, by sendig evil angels among them. Now, the fierceness of his anger is *one*, wrath *two*, indignation *three*, trouble *four*, and sending evil angels *five*. Hence it is deducible, that in Egypt they were smitten with fifty plagues; and at the sea, they were smitten with two hundred and fifty plagues.

What abundant favors hath the Omnipresent conferred on us!

For if he had but brought us forth from Egypt, and had not inflicted justice upon the Egyptians, it would have been sufficient.

מֵעַתָּה בְּמִצְרַיִם לָקוּ עֶשֶׂר מַכּוֹת· וְעַל הַיָּם לָקוּ חֲמִשִּׁים מַכּוֹת:

רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר· מִנַּיִן שֶׁכָּל מַכָּה וּמַכָּה שֶׁהֵבִיא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עַל הַמִּצְרִיִּים בְּמִצְרַיִם הָיְתָה שֶׁל אַרְבַּע מַכּוֹת· שֶׁנֶּאֱמַר יְשַׁלַּח־בָּם חֲרוֹן אַפּוֹ עֶבְרָה וָזַעַם וְצָרָה מִשְׁלַחַת מַלְאֲכֵי רָעִים: עֶבְרָה אַחַת· וָזַעַם שְׁתַּיִם· וְצָרָה שָׁלֹשׁ· מִשְׁלַחַת מַלְאֲכֵי רָעִים אַרְבַּע· אֱמוֹר מֵעַתָּה בְּמִצְרַיִם לָקוּ אַרְבָּעִים מַכּוֹת· וְעַל הַיָּם לָקוּ מָאתַיִם מַכּוֹת:

רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר· מִנַּיִן שֶׁכָּל מַכָּה וּמַכָּה שֶׁהֵבִיא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עַל הַמִּצְרִיִּים בְּמִצְרַיִם הָיְתָה שֶׁל חָמֵשׁ מַכּוֹת· שֶׁנֶּאֱמַר יְשַׁלַּח בָּם חֲרוֹן אַפּוֹ עֶבְרָה וָזַעַם וְצָרָה מִשְׁלַחַת מַלְאֲכֵי רָעִים· חֲרוֹן אַפּוֹ אַחַת· עֶבְרָה שְׁתַּיִם וָזַעַם שָׁלֹשׁ· וְצָרָה אַרְבַּע· מִשְׁלַחַת מַלְאֲכֵי רָעִים חָמֵשׁ· אֱמוֹר מֵעַתָּה בְּמִצְרַיִם לָקוּ חֲמִשִּׁים מַכּוֹת· וְעַל הַיָּם לָקוּ חֲמִשִּׁים וּמָאתַיִם מַכּוֹת:

כַּמָּה מַעֲלוֹת טוֹבוֹת לַמָּקוֹם עָלֵינוּ:

אִלּוּ הוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם· וְלֹא עָשָׂה בָהֶם שְׁפָטִים דַּיֵּנוּ:

If he had inflicted justice upon them, and had not executed judgment upon their gods, it would have been sufficient.

If he hat executed judgment upon their gods, and had not slain their first-born, it would have been sufficient.

If he had slain their first-born, and hath not bestowed their wealth on us, it would have been sufficient.

If he had given us their wealth, and had not divided the sea for us, it would have been sufficient.

If he had devided the sea for us, and had not caused us to pass through on dry land, it would have been sufficient.

If he had caused us to pass through on dry land, and had not plunged our oppressors in the midst thereof, it would have been sufficient.

If he had plunged our oppressors in the midst thereof, and had not supplied us with necessaries in the wilderness forty years, it would have been sufficient.

If he had supplied us with necessaries in the wilderness forty years, and had not fed us with manna, it would have been sufficient.

If he had fed us with manna, and had not given us the Sabbath, it would have been sufficient.

If he had given us the Sabbath, and had not brought us near to Mount Sinai, it would have been sufficient.

If he had brought us near to Mount Sinai, and had not given us his law, it would have been sufficient.

אִלּוּ עָשָׂה בָהֶם שְׁפָטִים. וְלֹא עָשָׂה
בֵאלֹהֵיהֶם דַּיֵּנוּ:

אִלּוּ עָשָׂה בֵאלֹהֵיהֶם. וְלֹא הָרַג
בְּכוֹרֵיהֶם דַּיֵּנוּ:

אִלּוּ הָרַג בְּכוֹרֵיהֶם. וְלֹא נָתַן לָנוּ אֶת
מָמוֹנָם דַּיֵּנוּ:

אִלּוּ נָתַן לָנוּ אֶת מָמוֹנָם. וְלֹא קָרַע לָנוּ
אֶת הַיָּם דַּיֵּנוּ:

אִלּוּ קָרַע לָנוּ אֶת הַיָּם. וְלֹא הֶעֱבִירָנוּ
בְתוֹכוֹ בֶּחָרָבָה דַּיֵּנוּ:

אִלּוּ הֶעֱבִירָנוּ בְתוֹכוֹ בֶּחָרָבָה. וְלֹא שִׁקַּע
צָרֵינוּ בְּתוֹכוֹ דַּיֵּנוּ:

אִלּוּ שִׁקַּע צָרֵינוּ בְּתוֹכוֹ. וְלֹא סִפֵּק צָרְכֵּנוּ
בַּמִּדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה דַּיֵּנוּ:

אִלּוּ סִפֵּק צָרְכֵּנוּ בַּמִּדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה.
וְלֹא הֶאֱכִילָנוּ אֶת הַמָּן דַּיֵּנוּ:

אִלּוּ הֶאֱכִילָנוּ אֶת הַמָּן. וְלֹא נָתַן לָנוּ אֶת
הַשַּׁבָּת דַּיֵּנוּ:

אִלּוּ נָתַן לָנוּ אֶת הַשַּׁבָּת. וְלֹא קֵרְבָנוּ לִפְנֵי
הַר סִינַי דַּיֵּנוּ:

אִלּוּ קֵרְבָנוּ לִפְנֵי הַר סִינַי. וְלֹא נָתַן לָנוּ
אֶת הַתּוֹרָה דַּיֵּנוּ:

If he had given us his law, and had not brought us to the land of Israel, it would have been sufficient.

If he had brought us to the land of Israel, and had not build the temple, it would have been sufficient.

How much then are we indebted for the manifold favors the Omnipresent conferred on us? He brought us forth from Egypt, executed judgment on the Egyptians, and on their god: slew their firstborn: gave us their wealth: divided the sea for us: caused us to pass through on dry land: plunged our oppressors in the midst thereof: supplied us with necessaries in the wilderness forty years: gave us manna to eat: gave us the Sabbath: brought us near to Mount Sinai: gave us the law: brought us into the land of Israel: and build the chosen holy temple for us, to make atonement for all our sins.

Rabban Gamliel said, that whatsoever doth not make mention of the three things used on the Passover, hath not done his duty; and these are they: the pashal lamb, the unleavened cake, and bitter herb.

The pashal lamb, which our ancestors ate during the existence of the holy temple, what did it denote? It denoted that the Most Holy, blessed be he! passed over our fathers' houses in Egypt; as is said: and ye shall say, it is the Lord's Passover: because he passed over the houses of the

אִלּוּ נָתַן לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה. וְלֹא הִכְנִיסָנוּ
לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל דַּיֵּנוּ:

אִלּוּ הִכְנִיסָנוּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. וְלֹא בָנָה לָנוּ
אֶת בֵּית הַבְּחִירָה דַּיֵּנוּ:

עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה טוֹבָה כְפוּלָה וּמְכֻפֶּלֶת לַמָּקוֹם עָלֵינוּ. שֶׁהוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם. וְעָשָׂה בָהֶם שְׁפָטִים. וְעָשָׂה בֵאלֹהֵיהֶם. וְהָרַג בְּכוֹרֵיהֶם. וְנָתַן לָנוּ אֶת מָמוֹנָם. וְקָרַע לָנוּ אֶת הַיָּם. וְהֶעֱבִירָנוּ בְתוֹכוֹ בֶּחָרָבָה. וְשִׁקַּע צָרֵינוּ בְּתוֹכוֹ. וְסִפֵּק צָרְכֵּנוּ בַּמִּדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה. וְהֶאֱכִילָנוּ אֶת הַמָּן. וְנָתַן לָנוּ אֶת הַשַּׁבָּת. וְקֵרְבָנוּ לִפְנֵי הַר סִינַי. וְנָתַן לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה. וְהִכְנִיסָנוּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. וּבָנָה לָנוּ אֶת בֵּית הַבְּחִירָה לְכַפֵּר עַל כָּל עֲוֹנוֹתֵינוּ:

רַבָּן גַּמְלִיאֵל הָיָה אוֹמֵר. כָּל שֶׁלֹּא אָמַר שְׁלשָׁה דְבָרִים אֵלּוּ בַּפֶּסַח לֹא יָצָא יְדֵי חוֹבָתוֹ. וְאֵלּוּ הֵן.

פֶּסַח מַצָּה וּמָרוֹר:

פֶּסַח שֶׁהָיוּ אֲבוֹתֵינוּ אוֹכְלִים בִּזְמַן שֶׁבֵּית הַמִּקְדָּשׁ קַיָּם. עַל שׁוּם מָה. עַל שׁוּם שֶׁפָּסַח הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עַל בָּתֵּי אֲבוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם. שֶׁנֶּאֱמַר וַאֲמַרְתֶּם זֶבַח פֶּסַח הוּא לַיְיָ אֲשֶׁר

children of Israel in Egypt, when he smote the Egyptians, and delivered our houses. And the people bowed their heads and worshipped.

Then take hold of the cake in the dish and show it to the company as a memorial of our freedom, and say:

These unleavened cakes, wherefore do we eat them? Because there was not sufficient time for the dough of our ancestors to leaven, before the Holy Supreme King of kings, blessed is he! appeared unto them, and redeemed them: as is said, and they baked unleavened cakes of the dough, which they brought forth out of Egypt; for it was not leavened, because they were thurst out of Egypt, and could not tarry, neither hath they made any provision for themselves.

Then take hold of the lettuce (or green top of the horse-radish) and show it to the company, as a memorial of our servitude, and say:

This bitter herb, wherefore do we eat it? Because the Egyptians embittered the lives of our ancestors in Egypt; as is said: and they embittered their lives with cruel bondage, in mortar and brick, and in all manner of labor in the field: all their labor was imposed upon them with rigour.

It thereto is incumbent on every Israelite, in every generation, to look upon himself, as if he had actually gone forth from Egypt: as is said: and thou shalt declare unto thy son, in that day, saying, this is done because of that, which the Eternal did for me, when I came forth from Egypt It was not our ancestors only that the Most Holy, blessed be he! redeemed from Egypt, but us also did he redeem with them: as is said: and he brought us from thence, that he might bring us in, to give us the land which he swore unto our fathers.

פָּסַח עַל־בָּתֵּי בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם בְּנָגְפּוֹ אֶת־מִצְרַיִם וְאֶת בָּתֵּינוּ הִצִּיל וַיִּקֹּד הָעָם וַיִּשְׁתַּחֲווּ:

מַצָּה זוּ שֶׁאָנוּ אוֹכְלִים עַל שׁוּם מָה. עַל שׁוּם שֶׁלֹּא הִסְפִּיק בְּצֵקָם שֶׁל אֲבוֹתֵינוּ לְהַחֲמִיץ עַד שֶׁנִּגְלָה עֲלֵיהֶם מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וּגְאָלָם. שֶׁנֶּאֱמַר וַיֹּאפוּ אֶת־הַבָּצֵק אֲשֶׁר הוֹצִיאוּ מִמִּצְרַיִם עֻגֹת מַצּוֹת כִּי לֹא חָמֵץ כִּי־גֹרְשׁוּ מִמִּצְרַיִם וְלֹא יָכְלוּ לְהִתְמַהְמֵהַּ וְגַם צֵדָה לֹא עָשׂוּ לָהֶם:

מָרוֹר זֶה שֶׁאָנוּ אוֹכְלִים עַל שׁוּם מָה. עַל שׁוּם שֶׁמָּרְרוּ הַמִּצְרִיִּים אֶת חַיֵּי אֲבוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם. שֶׁנֶּאֱמַר וַיְמָרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בַּעֲבֹדָה קָשָׁה בְּחֹמֶר וּבִלְבֵנִים וּבְכָל עֲבֹדָה בַּשָּׂדֶה אֵת כָּל־עֲבֹדָתָם אֲשֶׁר עָבְדוּ בָהֶם בְּפָרֶךְ:

בְּכָל דּוֹר וָדוֹר חַיָּב אָדָם לִרְאוֹת אֶת עַצְמוֹ כְּאִלּוּ הוּא יָצָא מִמִּצְרַיִם. שֶׁנֶּאֱמַר וְהִגַּדְתָּ לְבִנְךָ בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר בַּעֲבוּר זֶה עָשָׂה יְיָ לִי בְּצֵאתִי מִמִּצְרַיִם: לֹא אֶת אֲבוֹתֵינוּ בִּלְבָד גָּאַל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. אֶלָּא אַף אוֹתָנוּ גָּאַל עִמָּהֶם. שֶׁנֶּאֱמַר וְאוֹתָנוּ הוֹצִיא מִשָּׁם לְמַעַן הָבִיא אוֹתָנוּ לָתֶת לָנוּ אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לַאֲבוֹתֵינוּ:

Then take the cup or glass of wine in the hand, and say:

We therefore are in duty bound to thank, praise, adore, glorify, extol, honor, bless, exalt, and reverence Him, who whrought all these miracles for our ancestors and us: for He brought us forth from bondage to freedom; from sorrow to joy; from mourning into holydays; from darkness to great light; and from servitude to redemption: and therefore let us chaunt unto Him a new song, Hallelujah.

Praise ye the Lord! Praise, O ye servants of the Lord, praise the name of the Lord! Blessed be the name of the Lord, from henceforth and for evermore. From the rising of the sun, until the going down thereof, shall the Lord's name be praised. High above all nations is the Lord, His glory is above all the heavens. Who is like unto the Lord our God, who dwelleth on high? Who condescendeth to view the things transacted in heaven, and on earth. He raiseth the poor from the dust, and exalted the needy from the dunghill, that He may set them with princes, even with the princes of His people. He enlivens the house of the childless woman: she becomes a joyful mother of children. Hallelujah.

When Israel went forth from Egypt, and the house of Jacob from a barberous people, Judah became his sanctuary, and Israel his dominion. The ocean beheld it, and fled; Jordan retreated; mountains skipped like rams, and the hills

מגביה הכוס בידו:

לְפִיכָךְ אֲנַחְנוּ חַיָּבִים לְהוֹדוֹת לְהַלֵּל לְשַׁבֵּחַ לְפָאֵר לְרוֹמֵם לְהַדֵּר לְבָרֵךְ לְעַלֵּה וּלְקַלֵּס· לְמִי שֶׁעָשָׂה לַאֲבוֹתֵינוּ וְלָנוּ אֶת כָּל הַנִּסִּים הָאֵלֶּה· הוֹצִיאָנוּ מֵעַבְדוּת לְחֵרוּת· מִיָּגוֹן לְשִׂמְחָה· מֵאֵבֶל לְיוֹם טוֹב· וּמֵאֲפֵלָה לְאוֹר גָּדוֹל· וּמִשִּׁעְבּוּד לִגְאֻלָּה וְנֹאמַר לְפָנָיו שִׁירָה חֲדָשָׁה הַלְלוּיָהּ:

מניח הכוס ומגלה המצות כמקדם:

הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ עַבְדֵי יְיָ הַלְלוּ אֶת־שֵׁם יְיָ: יְהִי שֵׁם יְיָ מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם: מִמִּזְרַח־שֶׁמֶשׁ עַד־מְבוֹאוֹ מְהֻלָּל שֵׁם יְיָ: רָם עַל־כָּל־גּוֹיִם יְיָ עַל־הַשָּׁמַיִם כְּבוֹדוֹ: מִי כַּייָ אֱלֹהֵינוּ הַמַּגְבִּיהִי לָשָׁבֶת: הַמַּשְׁפִּילִי לִרְאוֹת בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ: מְקִימִי מֵעָפָר דָּל מֵאַשְׁפֹּת יָרִים אֶבְיוֹן: לְהוֹשִׁיבִי עִם־נְדִיבִים עִם נְדִיבֵי עַמּוֹ: מוֹשִׁיבִי עֲקֶרֶת הַבַּיִת אֵם־הַבָּנִים שְׂמֵחָה הַלְלוּיָהּ:

בְּצֵאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם בֵּית יַעֲקֹב מֵעַם לֹעֵז: הָיְתָה יְהוּדָה לְקָדְשׁוֹ יִשְׂרָאֵל מַמְשְׁלוֹתָיו· הַיָּם רָאָה וַיָּנֹס הַיַּרְדֵּן יִסֹּב לְאָחוֹר. הֶהָרִים רָקְדוּ כְאֵילִים גְּבָעוֹת כִּבְנֵי־צֹאן: מַה־לְּךָ הַיָּם כִּי תָנוּס הַיַּרְדֵּן תִּסֹּב לְאָחוֹר·

like lambs. What ailed thee, O Ocean, that thou didst flee? Thou, O Jordan, that thou didst retreat? Ye mountains, that ye skipped like rams and ye hills like lambs? It was from the presence of the Lord! Quake thou earth from the presence of the God of Jacob; who turned the rock into a pool of water, the flint stone into a fountain of waters.

Blessed art thou, O Eternal, our God! Sovereign of the Universe! who hast rededmed us, and our ancestors, from Egypt; and causest us to attain the enjoyment of this night to eat thereon unleavened cakes and bitter herbs: O Eternal, our God! and the God of our ancestors, mayest thou thus cause us to attain other solemn festivals and seasons, which approach us: that they may rejoice in the building of the city, and exult in thy service: and that we may there eat of the sacrifices and pashal lambs, whose blood shall be sprinkled on the sides of thine altar, that they may be acceptable; then will we give thanks unto thee with a new song for our deliverance and redemption. Blessed art thou, O Eternal! who redeemeth Israel.

Blessed art thou, O Lord, our God! King of the Universe, Creator of the fruit of the vine.

WASHING THE HANDS.

Wash your hands, and say:

Blessed art thou, O Lord, our God! King of the Universe, who hast sanctified us with thy commandments, and commanded us to wash the hands.

SAYING GRACE AND BREAKING THE CAKE.

The master of the house then takes two whole cakes and the broken one in his hand together, and breaks the upper cake; but he must not eat thereof, till he breaks a piece of the broken one, and says the following blessings, and gives a piece of each to every one at table, who will say the same blessings, and then eat both pieces together.

Blessed art thou, O Eternal, our God! King of the Universe, who bringeth forth bread from the earth.

הֶהָרִים תִּרְקְדוּ כְאֵילִים גְּבָעוֹת כִּבְנֵי־צֹאן׃ מִלִּפְנֵי אָדוֹן חוּלִי אָרֶץ מִלִּפְנֵי אֱלוֹהַּ יַעֲקֹב׃ הַהֹפְכִי הַצּוּר אֲגַם־מָיִם חַלָּמִישׁ לְמַעְיְנוֹ־מָיִם׃

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. אֲשֶׁר גְּאָלָנוּ וְגָאַל אֶת אֲבוֹתֵינוּ מִמִּצְרַיִם וְהִגִּיעָנוּ לַלַּיְלָה הַזֶּה לֶאֱכָל בּוֹ מַצָּה וּמָרוֹר׃ כֵּן יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ יַגִּיעֵנוּ לְמוֹעֲדִים וְלִרְגָלִים אֲחֵרִים הַבָּאִים לִקְרָאתֵנוּ לְשָׁלוֹם שְׂמֵחִים בְּבִנְיַן עִירֶךָ וְשָׂשִׂים בַּעֲבוֹדָתֶךָ. וְנֹאכַל שָׁם מִן הַזְּבָחִים וּמִן הַפְּסָחִים אֲשֶׁר יַגִּיעַ דָּמָם עַל קִיר מִזְבַּחֲךָ לְרָצוֹן. וְנוֹדֶה לְךָ שִׁיר חָדָשׁ עַל גְּאֻלָּתֵנוּ וְעַל פְּדוּת נַפְשֵׁנוּ. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ גָּאַל יִשְׂרָאֵל׃

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן׃ ושותין בהסיבת שמאל׃

רָחַץ

ואחר כך נוטלים ידיהם ומברכים

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל נְטִילַת יָדָיִם׃

מוֹצִיא מַצָּה

אוחז בידיו ב׳ המצות עם הפרוסה שביניהם ומברך המוציא ועל אכילת מצה ובוצע מהעליונה כזית ומהפרוסה ג״כ כזית ואוכלם ביחד.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. הַמּוֹצִיא לֶחֶם מִן הָאָרֶץ׃

Blessed art thou; O Lord, our God! King of the Universe, who hast sanctified us with thy commandments, and commanded us to eat unleavened cakes.

THE EATING OF THE BITTER HERBS.

The master of the house then takes some bitter herbs, dips it into the חרוסת *and says:*

Blessed art thou, O Lord, our God! King of the Universe, who hast sanctified us with thy commandments, and commanded us to eat bitter herbs.

He then eats it and gives some to every one at the table, who say the above blessing before the eat it.

EATING THE HORSE-RADISH.

The master of the house then breakes the undermost cake: takes a piece of it, with some bitter herbs of a different kind to the first, eats them together, and says the following, in commemoration of what Hillel did.

Thus did Hillel during the time the holy temple stood: he took the unleavened cake and bitter herb, and ate them together, that he might perform what is said, with unleavened cake and bitter herbs shall they eat it.

BRINGING THE MEAT, &c.

After supper, the master of the house takes the half of the middle cake, which he laid by, and gives every one a piece of it. Then fill the cups with wine, and say the grace which is said after meat.

FORM OF THE GRACE AFTER MEAT.

It is the custom that he who says grace, says: "gentlemen, we will say grace," *and they answer:*

Blessed be the name of the Eternal from henceforth and for evermore.

If the company be ten or more, then he who says grace, says:

We will bless our God, of whose bounty we have been satisfied.

The others answer:

Blessed be our God, of whose bounty we have been satisfied, and through whose goodness we live.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם· אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל אֲכִילַת מַצָּה:

מָ ר ו ר

אחר כך יתן כזית מרור שקורין ליטוגא ויטבול בחרוסת ומנער החרוסת מעליו ויאכלו בלי הסיבה, וטרם אוכלו יברך

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם· אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל אֲכִילַת מָרוֹר:

כּ וֹ רֵ ךְ

ואח"כ יקח כזית מן המצה התחתונה וכורך בה כזית מרור ואוכלם ביחד בלא טבול ובלא ברכה.

זֵכֶר לְמִקְדָּשׁ כְּהִלֵּל:

כֵּן עָשָׂה הִלֵּל בִּזְמַן שֶׁבֵּית הַמִּקְדָּשׁ קַיָּם· הָיָה כּוֹרֵךְ (פֶּסַח) מַצָּה וּמָרוֹר וְאוֹכֵל בְּיַחַד· לְקַיֵּם מַה שֶּׁנֶּאֱמַר עַל מַצּוֹת וּמְרוֹרִים יֹאכְלֻהוּ:

שֻׁלְחָן עוֹרֵךְ

ואחר כך אוכלים ושותים לשובע נפשם. כיד ה' הטובה עליהם.

צָ פ ו ן

ולאחר הסעודה יקח הפרוסה שהטמין ויאכל ממנו כזית לאפיקומן ויתן לכל אחד ואחד.

בָּרֵךְ

ומברך ברכת המזון.

שלשה שאכלו כאחת חייבין מזומן כיצד מזמנים?

המזמן אומר הב לן ונברך, והם עונים יְהִי שֵׁם יְיָ מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם: והמזמן אומר ברשות ... נְבָרֵךְ (בעשרה מוסיף אֱלֹהֵינוּ) שֶׁאָכַלְנוּ מִשֶּׁלּוֹ: והמסובין עונים בָּרוּךְ (בעשרה מוסיפין אֱלֹהֵינוּ) שֶׁאָכַלְנוּ מִשֶּׁלּוֹ וּבְטוּבוֹ חָיִינוּ: וכל העומדי' שם אף שאינם מן המסובין (גם הם עונים ויאמרו ברוך ומבורך שמו תמיד לעולם עד:)

Which he repeats:

Blessed be our God, of whose bounty we have been satisfied, and through whose goodness we live.

Blessed be he; blessed be his name!

Blessed art thou, O Lord, our God! King of the Universe, who feedeth the whole world with his goodness, and with grace, kindness, and mercy, giveth food to every creature: for his mercy endureth for ever. And as his abundant goodness has never been deficient towards us, so may we never be in want of sustenance for ever and ever; for the sake of his great name, for he is the God who feedeth and sustaineth all, and dealeth beneficiently with all; and provideth food for all the creatures that he hath created. Blessed art thou, O Lord! who giveth food unto all.

We will give thanks unto thee, O Lord, our God! for having caused our ancestors to inherit that desirable, good and ample land; and because thou hast brought us forth from the land of Egypt, and redeemed us from the house of bondage; and for thy covenant which thou hast sealed in our flesh; for the law which thou hast taught us, and for thy statutes which thou hast made known unto us; and for the life, kindness, and mercy, which thou hast graciously bestowed upon us, and for the food wherewith thou dost feed and sustain us, continually; every day and hour.

And for all these things, O Lord, our God! will we give thanks unto thee, and praise thee; blessed be thy name continually, in the mouth of every living creature, for ever and ever; as it is written, when thou hast eaten, and art satisfied, than shalt thou bless the Lord, thy God! for the good land which he hath given thee. Blessed art thou, O Lord! for the gift of the land, and for the food.

וחוזר המזמן ואומר בָּרוּךְ (אֱלֹהֵינוּ) שֶׁאָכַלְנוּ מִשֶּׁלּוֹ וּבְטוּבוֹ חָיִינוּ:
בָּרוּךְ הוּא וּבָרוּךְ שְׁמוֹ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַזָּן אֶת הָעוֹלָם כֻּלּוֹ בְּטוּבוֹ בְּחֵן בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים הוּא נוֹתֵן לֶחֶם לְכָל בָּשָׂר כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: וּבְטוּבוֹ הַגָּדוֹל תָּמִיד לֹא חָסַר לָנוּ וְאַל יֶחְסַר לָנוּ מָזוֹן לְעוֹלָם וָעֶד: בַּעֲבוּר שְׁמוֹ הַגָּדוֹל כִּי הוּא זָן וּמְפַרְנֵס לַכֹּל וּמֵטִיב לַכֹּל וּמֵכִין מָזוֹן לְכָל בְּרִיּוֹתָיו אֲשֶׁר בָּרָא בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַזָּן אֶת הַכֹּל:

נוֹדֶה לְּךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ עַל שֶׁהִנְחַלְתָּ לַאֲבוֹתֵינוּ אֶרֶץ חֶמְדָּה טוֹבָה וּרְחָבָה וְעַל שֶׁהוֹצֵאתָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וּפְדִיתָנוּ מִבֵּית עֲבָדִים וְעַל בְּרִיתְךָ שֶׁחָתַמְתָּ בִּבְשָׂרֵנוּ וְעַל תּוֹרָתְךָ שֶׁלִּמַּדְתָּנוּ וְעַל חֻקֶּיךָ שֶׁהוֹדַעְתָּנוּ וְעַל חַיִּים חֵן וָחֶסֶד שֶׁחוֹנַנְתָּנוּ וְעַל אֲכִילַת מָזוֹן שָׁאַתָּה זָן וּמְפַרְנֵס אוֹתָנוּ תָּמִיד בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה:

וְעַל הַכֹּל יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ וּמְבָרְכִים אוֹתָךְ יִתְבָּרַךְ שִׁמְךָ בְּפִי כָּל חַי תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד: כַּכָּתוּב וְאָכַלְתָּ וְשָׂבָעְתָּ וּבֵרַכְתָּ אֶת יְיָ אֱלֹהֶיךָ עַל הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר נָתַן לָךְ: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ עַל הָאָרֶץ וְעַל הַמָּזוֹן:

O Lord, our God! we beseech thee, have compassion on thy people Israel, on Jerusalem, thy city, on Zion, the residence of thy glory, and on the great and holy house of David, thine anointed: and on the great and holy house, which is called by thy name. Thou art our God, Father, Pastor, and Feeder; our Maintainer, Suyporter, and Enlarger. Enlarge us speedily from all our troubles; and suffer us not, O Lord, our God! to stand in need of the gifts of mankind, nor their loan; but let us depend on thy full, open, and extensive hand; so that we may not be put to shame, nor ever be confounded.

On the Sabbath say:

Be pleased, O Lord, our God! to grant us rest in thy commandments, and in the commandments of the seventh day, even this great and holy Sabbath; for this day is great and holy in thy presence, thereon to rest, and be at ease, in love according to the precept of thy will; and in thy good will, suffer no trouble, sorrow, or affliction, to affect us on our day of rest; and show us, O Lord, our God! the consolation of Zion, thy city, and the structure of Jerusalem, thy holy city; for thou art the Lord of salvation, and the Lord of consolations.

Our God, and the God of our fathers, shall cause our prayers to ascend, and come, approach, be seen, accepted, heard, and be thought on; and be remembered in rememberance of us, and in rememberance of our fathers, in rememberance of thine anointed Messiah, the son of David, thy servant, and in rememberance of Jerusalem, thy holy city, and in commemoration of all thy people, the house of Israel, before thee, to a good issue: with favor, with grace, and mercy, to life and peace, on this Day of the Feast of Unleavened Bread. O Lord, our God! remember us thereon for good: visit us with a blessing: aud save us to enjoy life: and with the word of salvation and mercy, have compassion, and be gracious unto us. O have mercy upon us, and save us, for our eyes are continually towards thee: for thou, O God! art a merciful and gracious King.

רַחֵם יְיָ אֱלֹהֵינוּ עַל־יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ וְעַל יְרוּשָׁלַיִם עִירֶךָ וְעַל צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדֶךָ וְעַל מַלְכוּת בֵּית דָּוִד מְשִׁיחֶךָ וְעַל הַבַּיִת הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ שֶׁנִּקְרָא שִׁמְךָ עָלָיו: אֱלֹהֵינוּ אָבִינוּ רְעֵנוּ זוּנֵנוּ פַּרְנְסֵנוּ וְכַלְכְּלֵנוּ וְהַרְוִיחֵנוּ וְהַרְוַח לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מְהֵרָה מִכָּל צָרוֹתֵינוּ: וְנָא אַל תַּצְרִיכֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לֹא לִידֵי מַתְּנַת בָּשָׂר וָדָם וְלֹא לִידֵי הַלְוָאָתָם כִּי אִם לְיָדְךָ הַמְּלֵאָה הַפְּתוּחָה הַקְּדוֹשָׁה וְהָרְחָבָה שֶׁלֹּא נֵבוֹשׁ וְלֹא נִכָּלֵם לְעוֹלָם וָעֶד:

לשבת.

רְצֵה וְהַחֲלִיצֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וּבְמִצְוַת יוֹם הַשְּׁבִיעִי הַשַּׁבָּת הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ הַזֶּה כִּי יוֹם זֶה גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ הוּא לְפָנֶיךָ לִשְׁבָּת בּוֹ וְלָנוּחַ בּוֹ בְּאַהֲבָה כְּמִצְוַת רְצוֹנֶךָ בִּרְצוֹנְךָ הָנִיחַ לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ שֶׁלֹּא תְהִי צָרָה יָגוֹן וַאֲנָחָה בְּיוֹם מְנוּחָתֵנוּ וְהַרְאֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּנֶחָמַת צִיּוֹן עִירֶךָ וּבְבִנְיַן יְרוּשָׁלַיִם עִיר קָדְשֶׁךָ כִּי אַתָּה הוּא בַּעַל הַיְשׁוּעוֹת וּבַעַל הַנֶּחָמוֹת:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ יַעֲלֶה וְיָבֹא וְיַגִּיעַ וְיֵרָאֶה וְיֵרָצֶה וְיִשָּׁמַע וְיִפָּקֵד וְיִזָּכֵר זִכְרוֹנֵנוּ וּפִקְדוֹנֵנוּ וְזִכְרוֹן אֲבוֹתֵינוּ וְזִכְרוֹן מָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עַבְדֶּךָ וְזִכְרוֹן יְרוּשָׁלַיִם עִיר קָדְשֶׁךָ וְזִכְרוֹן כָּל־עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ לִפְלֵיטָה לְטוֹבָה לְחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם בְּיוֹם חַג הַמַּצּוֹת הַזֶּה זָכְרֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה וּפָקְדֵנוּ בוֹ לִבְרָכָה וְהוֹשִׁיעֵנוּ בוֹ לְחַיִּים. וּבִדְבַר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים. חוּס וְחָנֵּנוּ. וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ. כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה:

O build Jerusalem, the holy city, speedily in our days. Blessed art thou, O Lord! who in his mercy buildeth Jerusalem. Amen. Blessed art thou, O Lord, our God! King, Strength, Creator, Redeemer and Sanctifier: the Sanctifier of Jacob, our Pastor, the Shepherd of Israel; the beneficent King, who dealeth beneficiently with all; for he hath been, is, and ever will be daily beneficent towards us. He hath dealt bountifully with us, as he doth now, and ever will: granting us grace, favor, mercy, enlargement, deliverance, prosperity, blessing, salvation, consolation, maintenance, and sustenance: and may we never want mercy, and a peacable life, with every good. May he, who is most merciful, reign over us, for ever and ever. May he, who is most merciful, be praised in heaven and on earth. May he, who is most merciful, be adored throughout all generation: be eternaly glorified amidst us; and be honored amongst, us to all eternity. May he, who is most merciful, maintain us with honor. May he, who is most merciful, break the yoke of our captivity from off our neck, and lead us securely to our land. May he, who is most merciful, send us abundant blessings in this house, and on this table, on which we have eaten. May he, who is most merciful, send us Elijah, the prophet, of blessed memory, to bring us the good tidings of salvation and consolation. May he, who is most merciful, bless my

וּבְנֵה יְרוּשָׁלַיִם עִיר הַקֹּדֶשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ בּוֹנֵה בְרַחֲמָיו יְרוּשָׁלָיִם אָמֵן:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הָאֵל אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ אַדִּירֵנוּ בּוֹרְאֵנוּ גֹּאֲלֵנוּ יוֹצְרֵנוּ קְדוֹשֵׁנוּ קְדוֹשׁ יַעֲקֹב רוֹעֵנוּ רוֹעֵה יִשְׂרָאֵל הַמֶּלֶךְ הַטּוֹב וְהַמֵּטִיב לַכֹּל שֶׁבְּכָל יוֹם וָיוֹם הוּא הֵטִיב הוּא מֵטִיב הוּא יֵטִיב לָנוּ• הוּא גְמָלָנוּ הוּא גוֹמְלֵנוּ הוּא יִגְמְלֵנוּ לָעַד לְחֵן לְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים וּלְרֶוַח הַצָּלָה וְהַצְלָחָה בְּרָכָה וִישׁוּעָה נֶחָמָה פַּרְנָסָה וְכַלְכָּלָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְכָל טוֹב וּמִכָּל טוּב אַל יְחַסְּרֵנוּ:

הָרַחֲמָן הוּא יִמְלוֹךְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד:
הָרַחֲמָן הוּא יִתְבָּרַךְ בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ:

הָרַחֲמָן הוּא יִשְׁתַּבַּח לְדוֹר דּוֹרִים וְיִתְפָּאַר בָּנוּ לָנֶצַח נְצָחִים וְיִתְהַדַּר בָּנוּ לָעַד וּלְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים: הָרַחֲמָן הוּא יְפַרְנְסֵנוּ בְּכָבוֹד: הָרַחֲמָן הוּא יִשְׁבּוֹר עֻלֵּנוּ מֵעַל צַוָּארֵנוּ וְהוּא יוֹלִיכֵנוּ קוֹמְמִיּוּת לְאַרְצֵנוּ: הָרַחֲמָן הוּא יִשְׁלַח לָנוּ בְּרָכָה מְרֻבָּה בַּבַּיִת הַזֶּה וְעַל שֻׁלְחָן זֶה שֶׁאָכַלְנוּ עָלָיו: הָרַחֲמָן הוּא יִשְׁלַח לָנוּ אֶת אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא זָכוּר לַטּוֹב וִיבַשֶּׂר לָנוּ בְּשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת יְשׁוּעוֹת וְנֶחָמוֹת: הָרַחֲמָן הוּא יְבָרֵךְ אֶת־אָבִי מוֹרִי בַּעַל

honored father, the master of this house; and my honored mother, the mistress thereof: their house, children, and all belonging to them; us and all belonging to us; as our ancestors Abraham, Isaac and Jacob were blessed, with all and every good: thus may he bless us altogether with a complete blessing: and let us say, Amen.

May they in heaven show forth (his hand) our merit, for a peaceable preservation: and may we receive a blessing from the Lord, and righteousness from the God of our salvation: and may we find grace and good understanding in the sight of God and man.

On the Sabbath: May he, who is most merciful, cause us to inherit the day that is enterily Sabbath, and rest of everlasting life.

May he, who is most merciful, cause us to inherit the day that is entirely good.

May he, who is most merciful, make us worthy to behold the day of the Messiah, and eternal life in the future state. He giveth great salvation to his king, and showeth mercy to his anointed: to David and his seed for ever. May he, who maketh peace in his high heavens, grant peace unto us, and all Israel, and say ye, Amen.

Fear the Lord, ye his saints, for there is no want to those who fear him. The young lions do lack, and suffer hunger: but they who seek the Lord shall not want any good.

הַבַּיִת הַזֶּה· וְאֶת־אִמִּי מוֹרָתִי בַּעֲלַת הַבַּיִת הַזֶּה· אוֹתָם וְאֶת בֵּיתָם וְאֶת־זַרְעָם וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר לָהֶם אוֹתָנוּ וְאֶת כָּל אֲשֶׁר לָנוּ כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּרְכוּ אֲבוֹתֵינוּ אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב בַּכֹּל מִכֹּל כֹּל כֵּן יְבָרֵךְ אוֹתָנוּ כֻּלָּנוּ יַחַד בִּבְרָכָה שְׁלֵמָה וְנֹאמַר אָמֵן:

בַּמָּרוֹם יְלַמְּדוּ עֲלֵיהֶם וְעָלֵינוּ זְכוּת שֶׁתְּהֵא לְמִשְׁמֶרֶת שָׁלוֹם וְנִשָּׂא בְרָכָה מֵאֵת יְיָ וּצְדָקָה מֵאֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ וְנִמְצָא־חֵן וְשֵׂכֶל טוֹב בְּעֵינֵי אֱלֹהִים וְאָדָם:

לשבת הָרַחֲמָן הוּא יַנְחִילֵנוּ יוֹם שֶׁכֻּלּוֹ שַׁבָּת וּמְנוּחָה לְחַיֵּי הָעוֹלָמִים:

הָרַחֲמָן הוּא יַנְחִילֵנוּ יוֹם שֶׁכֻּלּוֹ טוֹב:

הָרַחֲמָן הוּא יְזַכֵּנוּ לִימוֹת הַמָּשִׁיחַ וּלְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא: מִגְדּוֹל יְשׁוּעוֹת מַלְכּוֹ וְעֹשֶׂה חֶסֶד לִמְשִׁיחוֹ לְדָוִד וּלְזַרְעוֹ עַד עוֹלָם· עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן:

יְראוּ אֶת יְיָ קְדֹשָׁיו כִּי אֵין מַחְסוֹר לִירֵאָיו כְּפִירִים רָשׁוּ וְרָעֵבוּ וְדֹרְשֵׁי יְיָ לֹא יַחְסְרוּ כָל־טוֹב: הוֹדוּ לַיְיָ כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: פּוֹתֵחַ אֶת יָדֶךָ וּמַשְׂבִּיעַ לְכָל חַי רָצוֹן: בָּרוּךְ הַגֶּבֶר אֲשֶׁר יִבְטַח בַּיְיָ וְהָיָה יְיָ מִבְטַחוֹ:

Praise ye the Lord, for he is good, for his mercy endureth for ever. Thou openest thy hand and satisfiest the desire of every living thing. Blessed is the man who will trust in the Lord, and the Lord will be his trust. May the Lord give strength to his people. May the Lord bless his people with peace.

Blessed art thou, O Lord, our God! King of the Universe, Creator of the fruit of the vine.

Open the door and say:

O pour out thy wrath upon the heathen who know thee not, and upon the kingdoms who invoke not thy name; for they have devoured Jacob, and laid waste his beautiful dwelling.

(Pour out thine indignation upon them, and cause thy fierce anger to overtake them; pursue them in wrath, und destroy them from under the heavens of the Lord.)

SAYING THE HALLEL.

Fill the fourth cup and say:

Not for our sake, O Lord! not for our sake, but unto tny name give glory, for thy mercy and truth's sake. Wherefore should the nations say, where now is their God? But our God is in the heavens, and hath made whatsoever he pleased. Their idols are silver and gold, the work of men's hands. Mouths have they, but speak not; eyes have they, but see not. They have ears but hear not; nostrils have they but smell not; neither is utterance iu their throat. Those that make them shall become like them; so shall all those who trust in them. Israel, trust thou in the Lord, he is thy help and shield O house of Aaron, trust in the Lord, he is our help and shield. Ye, who fear in the Lord, trust in the Lord, he is your help and shield.

The Lord hath ever been mindful of us, he will bless us, he will bless the house of Israel, he will bless the house of Aaron. He will bless those that fear the Lord, both small and great. May the Lord increase you more and more, you and your children. Ye are blessed of the Lord, who made heavens and earth. The heavens are the heavens of the Lord; but the earth hath he given to the children of man. The dead praise not the Lord; nor they who descent into the silent grave. But we will bless the Lord, from henceforth, and for evermore Hallelujah.

יְיָ עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְיָ יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם:
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן:

מוזגין כוס שלישי.

שְׁפֹךְ חֲמָתְךָ אֶל הַגּוֹיִם אֲשֶׁר לֹא יְדָעוּךָ
וְעַל מַמְלָכוֹת אֲשֶׁר בְּשִׁמְךָ לֹא קָרָאוּ: כִּי אָכַל
אֶת יַעֲקֹב וְאֶת נָוֵהוּ הֵשַׁמּוּ: שְׁפָךְ עֲלֵיהֶם
זַעְמֶךָ וַחֲרוֹן אַפְּךָ יַשִּׂיגֵם: תִּרְדֹּף בְּאַף
וְתַשְׁמִידֵם מִתַּחַת שְׁמֵי יְיָ:

מוזגין כוס רביעי.

לֹא לָנוּ יְהֹוָה לֹא לָנוּ כִּי לְשִׁמְךָ תֵּן כָּבוֹד עַל חַסְדְּךָ
עַל אֲמִתֶּךָ. לָמָּה יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם אַיֵּה נָא אֱלֹהֵיהֶם:
וֵאלֹהֵינוּ בַשָּׁמַיִם כֹּל אֲשֶׁר חָפֵץ עָשָׂה: עֲצַבֵּיהֶם כֶּסֶף
וְזָהָב מַעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם: פֶּה לָהֶם וְלֹא יְדַבֵּרוּ עֵינַיִם לָהֶם
וְלֹא יִרְאוּ: אָזְנַיִם לָהֶם וְלֹא יִשְׁמָעוּ אַף לָהֶם וְלֹא יְרִיחוּן
יְדֵיהֶם וְלֹא יְמִישׁוּן רַגְלֵיהֶם וְלֹא יְהַלֵּכוּ לֹא יֶהְגּוּ בִּגְרוֹנָם
כְּמוֹהֶם יִהְיוּ עֹשֵׂיהֶם כֹּל אֲשֶׁר בֹּטֵחַ בָּהֶם: יִשְׂרָאֵל בְּטַח
בַּיהֹוָה עֶזְרָם וּמָגִנָּם הוּא: בֵּית אַהֲרֹן בִּטְחוּ בַיהֹוָה עֶזְרָם
וּמָגִנָּם הוּא: יִרְאֵי יְהֹוָה בִּטְחוּ בַיהֹוָה עֶזְרָם וּמָגִנָּם הוּא:

יְיָ זְכָרָנוּ יְבָרֵךְ יְבָרֵךְ אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל יְבָרֵךְ
אֶת בֵּית אַהֲרֹן: יְבָרֵךְ יִרְאֵי יְיָ הַקְּטַנִּים עִם
הַגְּדֹלִים: יֹסֵף יְיָ עֲלֵיכֶם עֲלֵיכֶם וְעַל בְּנֵיכֶם:
בְּרוּכִים אַתֶּם לַיְיָ עֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ: הַשָּׁמַיִם
שָׁמַיִם לַיְיָ וְהָאָרֶץ נָתַן לִבְנֵי אָדָם: לֹא הַמֵּתִים
יְהַלְלוּ יָהּ וְלֹא כָּל יֹרְדֵי דוּמָה: וַאֲנַחְנוּ נְבָרֵךְ
יָהּ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

O how I love the Lord! for he hath graciously heard my voice and my supplications. For he hath inclined his ear unto me, therefore will I call upon him, whilst I live. The struggles of death compassed me, and the pangs of the grave seized me; I was entangled in trouble and sorrow. I then called upon the name of the Lord; O Lord! I beseech thee, deliver my soul. The Lord is gracious and righteous; yea, our God is merciful. The Lord preserveth the simple; I was brought low, and he saved me. Return unto thy rest, O my soul; for the Lord hath dealt bountifully with thee. For thou hast delivered my soul from death, mine eyes from tears, and my feet from falling. I yet will walk before the Lord, in the land of the living. I firmly believed, and therefore have I spoken with confidence, although I was greatly afflicted. In my haste I said, all men are liars.

What shall I render unto the Lord, for all his benefits towards me? I will take the cup of salvation, and call upon the name of the Lord. I will pay my vows unto the Lord, now, in the presence of all his people. Grivous in the sight of the Lord is the death of pious servants. O Lord! truly, I am thy servant; I am thy servant, the son of thine handmaid, thou hast loosed my bonds. Unto thee will I offer a sacrifice of thanksgiving; I will also call on the name of the Lord. I will pay my vows unto the Lord, now, in the presence of all his people. In the courts of the Lord's house, in the midst of thee, O Jerusalem. Hallelujah.

Praise the Lord all ye nations: praise him all ye people. For great is his merciful kindness towards us; and the truth of the Lord endureth for ever. Hallelujah.

O give thanks unto the Lord, for he is good: for his mercy endureth for ever.

Let Israel now say, that his mercy endureth for ever.

Let the house of Aaron now say, that his mercy endureth for ever.

Let those, that fear the Lord, now say, that his mercy endureth for ever.

אָהַבְתִּי כִּי יִשְׁמַע יְיָ אֶת קוֹלִי תַּחֲנוּנָי: כִּי הִטָּה אָזְנוֹ לִי וּבְיָמַי אֶקְרָא: אֲפָפוּנִי חֶבְלֵי מָוֶת וּמְצָרֵי שְׁאוֹל מְצָאוּנִי צָרָה וְיָגוֹן אֶמְצָא: וּבְשֵׁם יְיָ אֶקְרָא אָנָּה יְיָ מַלְּטָה נַפְשִׁי: חַנּוּן יְיָ וְצַדִּיק וֵאלֹהֵינוּ מְרַחֵם: שֹׁמֵר פְּתָאִים יְיָ דַּלֹּתִי וְלִי יְהוֹשִׁיעַ: שׁוּבִי נַפְשִׁי לִמְנוּחָיְכִי כִּי יְיָ גָּמַל עָלָיְכִי: כִּי חִלַּצְתָּ נַפְשִׁי מִמָּוֶת אֶת עֵינִי מִן דִּמְעָה אֶת רַגְלִי מִדֶּחִי: אֶתְהַלֵּךְ לִפְנֵי יְיָ בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים: הֶאֱמַנְתִּי כִּי אֲדַבֵּר אֲנִי עָנִיתִי מְאֹד: אֲנִי אָמַרְתִּי בְחָפְזִי כָּל הָאָדָם כֹּזֵב:

מָה אָשִׁיב לַייָ כָּל תַּגְמוּלוֹהִי עָלָי: כּוֹס יְשׁוּעוֹת אֶשָּׂא וּבְשֵׁם יְיָ אֶקְרָא: נְדָרַי לַייָ אֲשַׁלֵּם נֶגְדָה נָּא לְכָל עַמּוֹ: יָקָר בְּעֵינֵי יְיָ הַמָּוְתָה לַחֲסִידָיו: אָנָּה יְיָ כִּי אֲנִי עַבְדֶּךָ אֲנִי עַבְדְּךָ בֶּן אֲמָתֶךָ פִּתַּחְתָּ לְמוֹסֵרָי: לְךָ אֶזְבַּח זֶבַח תּוֹדָה וּבְשֵׁם יְיָ אֶקְרָא: נְדָרַי לַייָ אֲשַׁלֵּם נֶגְדָה נָּא לְכָל עַמּוֹ: בְּחַצְרוֹת בֵּית יְיָ בְּתוֹכֵכִי יְרוּשָׁלָםִ הַלְלוּיָהּ:

הַלְלוּ אֶת יְיָ כָּל גּוֹיִם שַׁבְּחוּהוּ כָּל הָאֻמִּים: כִּי גָבַר עָלֵינוּ חַסְדּוֹ וֶאֱמֶת יְיָ לְעוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

ח׳הוֹדוּ לַייָ כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: ק׳הודו

ח׳יֹאמַר נָא יִשְׂרָאֵל כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: ק׳הודו

ח׳יֹאמְרוּ נָא בֵית אַהֲרֹן כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: ק׳הודו

ח׳יֹאמְרוּ נָא יִרְאֵי יְיָ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: ק׳הודו

In distress I called on the Lord, and the Lord answered me with enlargement. As the Lord is for me, I will not fear; what can man do unto me? The Lord is with me, and those who help me: I therefore shall see my desire on those who hate me. It is better to trust in the Lord, than to rely on man. It is better to trust in the Lord, than to rely on princes. All nations compassed me about, but in the name of the Lord will I cut them off. They surrounded me; yea, they compassed me about, but in the name of the Lord will I cut them off. They compassed me about like bees; they are quenched as the fire of thorns: for in the name of the Lord will I cut them off. Thou hast trust sore at me, that I might fall, but the Lord supported me. The Lord is my strength and song, and he is become my salvation. The voice of song and salvation is in the tabernacles of the righteous; the right hand of the Lord hath done valiantly. I shall not die, but live, and declare the works of the Lord. He hath indeed chastised me, but he hath not given me over unto death. Open the gates of righteousness for me, that I may enter through them, to praise the Lord. This is the gate of the Lord, into which the righteous shall enter. I will praise thee, for thou hast answered me, and art become my salvation. I will, &c. The stone, which the builders rejected, is become the corners head-stone. The stone, &c. This is from the Lord; it is marvellous in our eyes. This is from, &c. This is the day, which the Lord hath appointed, we will rejoice, and be glad thereon. This is the day, which the Lord, &c.

O Lord! save us now, we beseech thee.
O Lord! save us now, we beseech thee.
O Lord! send now prosperity, we beseech thee.
O Lord! send now prosperity, we beseech thee.

Blessed be he who cometh in the name of the Lord; blessed are ye from the house of the Lord. Blessed be he who cometh, &c. God is Lord: and it is he who hath granted us light. Bring the sacrifice bound with cords, to the horns of the altar. God is Lord: and it is he who, &c. Thou art my God, and I will praise thee! O my God! I will extol thee. Thou art my God, and I will, &c. O give thanks unto the Lord, for he is good, for his mercy endureth for ever. O give thanks, &c.

מִן־הַמֵּצַר קָרָאתִי יָּהּ עָנָנִי בַמֶּרְחָבְיָהּ: יְיָ לִי לֹא
אִירָא מַה־יַּעֲשֶׂה לִי אָדָם: יְיָ לִי בְּעֹזְרָי וַאֲנִי
אֶרְאֶה בְשֹׂנְאָי: טוֹב לַחֲסוֹת בַּייָ מִבְּטֹחַ בָּאָדָם:
טוֹב לַחֲסוֹת בַּייָ מִבְּטֹחַ בִּנְדִיבִים: כָּל־גּוֹיִם
סְבָבוּנִי בְּשֵׁם יְיָ כִּי אֲמִילַם: סַבּוּנִי גַם־סְבָבוּנִי
בְּשֵׁם יְיָ כִּי אֲמִילַם: סַבּוּנִי כִדְבֹרִים דֹּעֲכוּ כְּאֵשׁ
קוֹצִים בְּשֵׁם יְיָ כִּי אֲמִילַם: דַּחֹה דְחִיתַנִי לִנְפֹּל
וַייָ עֲזָרָנִי: עָזִּי וְזִמְרָת יָהּ וַיְהִי־לִי לִישׁוּעָה: קוֹל
רִנָּה וִישׁוּעָה בְּאָהֳלֵי צַדִּיקִים יְמִין יְיָ עֹשָׂה חָיִל:
יְמִין יְיָ רוֹמֵמָה יְמִין יְיָ עֹשָׂה חָיִל: לֹא־אָמוּת כִּי־
אֶחְיֶה וַאֲסַפֵּר מַעֲשֵׂי־יָהּ: יַסֹּר יִסְּרַנִּי יָּהּ וְלַמָּוֶת
לֹא נְתָנָנִי: פִּתְחוּ־לִי שַׁעֲרֵי־צֶדֶק אָבֹא בָם
אוֹדֶה יָהּ: זֶה־הַשַּׁעַר לַייָ צַדִּיקִים יָבֹאוּ בוֹ:
אוֹדְךָ כִּי עֲנִיתָנִי וַתְּהִי־לִי לִישׁוּעָה: אודך
אֶבֶן מָאֲסוּ הַבּוֹנִים הָיְתָה לְרֹאשׁ פִּנָּה: אבן
מֵאֵת יְיָ הָיְתָה זֹּאת הִיא נִפְלָאת בְּעֵינֵינוּ: מאת
זֶה הַיּוֹם עָשָׂה יְיָ נָגִילָה וְנִשְׂמְחָה בוֹ: זה
אָנָּא יְיָ הוֹשִׁיעָה נָּא אָנָּא יְיָ הוֹשִׁיעָה נָּא
אָנָּא יְיָ הַצְלִיחָה נָא אָנָּא יְיָ הַצְלִיחָה נָא:
בָּרוּךְ הַבָּא בְּשֵׁם יְיָ בֵּרַכְנוּכֶם מִבֵּית יְיָ: ברוך
אֵל יְיָ וַיָּאֶר לָנוּ אִסְרוּ־חַג בַּעֲבֹתִים עַד קַרְנוֹת
הַמִּזְבֵּחַ: ׳ אֵלִי אַתָּה וְאוֹדֶךָּ אֱלֹהַי אֲרוֹמְמֶךָּ: א׳

All thy work, O Lord! shall praise thee; thy pious servants, with the righteous who perform thy will, and thy people, the house of Israel, with joyful song shall give thanks, bless, praise, glorify, extol, reverence, sanctify and acknowledge thy kingly name, O our King! for to thee it is proper to offer thanksgiving and pleasant to sing praise to thy name; for thou art God from everlasting to everlasting.

O give thanks unto the Lord, for he is good: for his mercy endureth for ever.

O give thanks unto the God of gods: for his, &c.

O give thanks unto the Lord of lords: for his, &c.

To him who alone doeth great wonders: for his, &c.

To him who by wisdom made the heavens: for his, &c.

To him who stretched out the earth above the waters: for, &c.

To him who made great lights: for his, &c.

The sun to rule by day: for his, &c.

The moon and stars to rule by night: for his, &c.

To him who smote Egypt in their first-born: for his, &c.

And brought out Israel from among them: for his, &c.

With a strong hand, and with a outstretched arm: for his, &c.

To him who devided the Red Sea: for his, &c.

And made Israel to pass through the midst of it: for his, &c.

But overthrew Pharaoh and his host in the Red Sea: for, &c.

To him who led his people through the wilderness: for his, &c

To him who smote great kings: for his, &c

And slew famous kings: for his, &c.

הוֹדוּ לַיְיָ כִּי־טוֹב כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: הודו
יְהַלְלוּךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ עַל כָּל מַעֲשֶׂיךָ וַחֲסִידֶיךָ
צַדִּיקִים עוֹשֵׂי רְצוֹנֶךָ וְכָל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל
בְּרִנָּה יוֹדוּ וִיבָרְכוּ וִישַׁבְּחוּ וִיפָאֲרוּ וִירוֹמְמוּ
וְיַעֲרִיצוּ וְיַקְדִּישׁוּ וְיַמְלִיכוּ אֶת שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ
כִּי לְךָ טוֹב לְהוֹדוֹת וּלְשִׁמְךָ נָאֶה לְזַמֵּר כִּי
מֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם אַתָּה אֵל:

קלו הוֹדוּ לַיהוָה כִּי־טוֹב כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
הוֹדוּ לֵאלֹהֵי הָאֱלֹהִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
הוֹדוּ לַאֲדֹנֵי הָאֲדֹנִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְעֹשֵׂה נִפְלָאוֹת גְּדֹלוֹת לְבַדּוֹ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְעֹשֵׂה הַשָּׁמַיִם בִּתְבוּנָה כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְרוֹקַע הָאָרֶץ עַל־הַמָּיִם כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְעֹשֵׂה אוֹרִים גְּדֹלִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
אֶת־הַשֶּׁמֶשׁ לְמֶמְשֶׁלֶת בַּיּוֹם כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
אֶת־הַיָּרֵחַ וְכוֹכָבִים לְמֶמְשְׁלוֹת בַּלָּיְלָה כ״ל״ח״:
לְמַכֵּה מִצְרַיִם בִּבְכוֹרֵיהֶם כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
וַיּוֹצֵא יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכָם כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
בְּיָד חֲזָקָה וּבִזְרוֹעַ נְטוּיָה כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְגֹזֵר יַם־סוּף לִגְזָרִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
וְהֶעֱבִיר יִשְׂרָאֵל בְּתוֹכוֹ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
וְנִעֵר פַּרְעֹה וְחֵילוֹ בְיַם־סוּף כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְמוֹלִיךְ עַמּוֹ בַּמִּדְבָּר כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְמַכֵּה מְלָכִים גְּדֹלִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
וַיַּהֲרֹג מְלָכִים אַדִּירִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:

And Og, king of Bashan: for his mercy endureth for ever.
Sihon, king of the Amorites: for his, &c.
And gave their lands for an heritage: for his, &c.
Even an heritage unto Israel, his servant: for his, &c.
Who remembered us in our low estate: for his, &c.
And hath redeemed us from our enemies: for his, &c.
Who giveth food to our flesh: for his, &c.
O give thanks unto the God of heavens: for his mercy endureth for ever.

The breath of all living bless thy name, O Lord, our God! the spirit of all flesh, continually glorify and extol thy memorial, O our King! thou art God from eternity to eternity; besides thee we acknowledge neither king, redeemer or saviour; thou redeemest, deliverest, maintainest, and hast compassion over us, in all times of trouble and distress; we have no king but thee. Thou art God of the first, and God of the last, the God of all creatures; the Lord of all productions: thou art adored with all manner of praise: who governeth the Universe with tenderness, and thy creatures with mercy. Lo! the Lord neither slumbereth nor sleepeth, but rouseth those who sleep, awakeneth those who slumber; causeth the dumb to speak; looseth those that are bound; supporteth the fallen; and raiseth up those who droop: and therefore thee alone do we worship. Although our mouths were filled with melodious songs, as the drops of the sea; our tongues with shouting, as the roaring billows thereof; our lips with praise, like the wide-extended firmament; our eyes with sparkling brightness, like the sun and moon; our hands extended like the towering eagles; and our feet as the hinds for swiftness; we, nevertheless, are incapable of rendering sufficient thanks unto thee, O Lord, our God! and God of our fathers; or to bless thy name, for one of the inumerable benefits, which thou hast conferred on us and our ancestors. For thou, O Lord, our God! didst redeem us from Egppt, and release us from the house of bondage; in time of famine didst thou sustain us; and in plenty didst thou nourish us. Thou didst deliver us from the sword; saved us from pestilence; and from many sore and heavy diseases hast thou withdrawn us

לְסִיחוֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
וּלְעוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
וְנָתַן אַרְצָם לְנַחֲלָה כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
נַחֲלָה לְיִשְׂרָאֵל עַבְדּוֹ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
שֶׁבְּשִׁפְלֵנוּ זָכַר־לָנוּ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
וַיִּפְרְקֵנוּ מִצָּרֵינוּ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
נֹתֵן לֶחֶם לְכָל־בָּשָׂר כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
הוֹדוּ לְאֵל הַשָּׁמָיִם כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:

נִשְׁמַת כָּל חַי תְּבָרֵךְ אֶת שִׁמְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ. וְרוּחַ כָּל בָּשָׂר תְּפָאֵר וּתְרוֹמֵם זִכְרְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד. מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם אַתָּה אֵל. וּמִבַּלְעָדֶיךָ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ גּוֹאֵל וּמוֹשִׁיעַ פּוֹדֶה וּמַצִּיל וּמְפַרְנֵס וּמְרַחֵם בְּכָל עֵת צָרָה וְצוּקָה אֵין לָנוּ מֶלֶךְ אֶלָּא אָתָּה: אֱלֹהֵי הָרִאשׁוֹנִים וְהָאַחֲרוֹנִים. אֱלוֹהַּ כָּל בְּרִיּוֹת אֲדוֹן כָּל תּוֹלָדוֹת הַמְהֻלָּל בְּרוֹב הַתִּשְׁבָּחוֹת הַמְנַהֵג עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד וּבְרִיּוֹתָיו בְּרַחֲמִים. וַיְיָ לֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן. הַמְעוֹרֵר יְשֵׁנִים וְהַמֵּקִיץ נִרְדָּמִים. וְהַמֵּשִׂיחַ אִלְּמִים. וְהַמַּתִּיר אֲסוּרִים וְהַסּוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְהַזּוֹקֵף כְּפוּפִים. לְךָ לְבַדְּךָ אֲנַחְנוּ מוֹדִים. אִלּוּ פִינוּ מָלֵא שִׁירָה כַּיָּם וּלְשׁוֹנֵנוּ רִנָּה כַּהֲמוֹן גַּלָּיו וְשִׂפְתוֹתֵינוּ שֶׁבַח כְּמֶרְחֲבֵי רָקִיעַ. וְעֵינֵינוּ מְאִירוֹת כַּשֶּׁמֶשׁ וְכַיָּרֵחַ. וְיָדֵינוּ פְרוּשׂוֹת כְּנִשְׁרֵי שָׁמָיִם. וְרַגְלֵינוּ קַלּוֹת כָּאַיָּלוֹת: אֵין אֲנַחְנוּ מַסְפִּיקִים לְהוֹדוֹת לְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. וּלְבָרֵךְ אֶת שְׁמֶךָ. עַל אַחַת מֵאָלֶף אֶלֶף אַלְפֵי אֲלָפִים וְרִבֵּי רְבָבוֹת פְּעָמִים הַטּוֹבוֹת שֶׁעָשִׂיתָ עִם אֲבוֹתֵינוּ וְעִמָּנוּ: מִמִּצְרַיִם גְּאַלְתָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וּמִבֵּית עֲבָדִים פְּדִיתָנוּ בְּרָעָב זַנְתָּנוּ וּבְשָׂבָע כִּלְכַּלְתָּנוּ.

Hitherto thy tender mercies have supported us, and thy kindness has not forsaken us. O Lord, our God! forsake us not in future. Therefore the members of which thou hast formed us, the spirit and soul which thou hast breathed into us, and the tongue which thou hast placed in our mouths; lo! they shall worship, bless, praise, glorify, extol, reverence, sanctify and ascribe sovereign power unto thy name, our King! every mouth shall adore thee, and every tongue shall swear unto thee; unto thee every knee shall bend; every rational being shall worship thee; every heart shall rever thee; the inward part and reins shall sing praise unto thy name: as it is written—all my bones shall say, O Lord! who is like unto thee? who delivereth the weak from him that is too strong for him; the poor and needy from their oppressor; who is like unto thee? who is equal unto thee? who can be compared unto thee? great, mighty and tremendous God! most high God! possessor of heaven and earth! we will praise, adore, glorify, and bless thy name; so saith David:—bless the Lord! O my soul! and all that is within me, bless his holy name.

O God! who art migthy in thy strength! who art great by thy glorious name! might for ever, tremendous by thy fearful acts. The King! who sitteth on the high and exalted throne, inhabiting eternity, most exalted, and holy is his name; and it is written, rejoice in the Lord, O ye righteous, for to the just praise is comely. With the mouth of the upright shalt thou be praised; blessed with the lips of the righteous; extolled with the tongue of the pious; by a choir of saints shalt thou be sanctified.

And in the congregation of many thousands of thy people, the house of Israel, shall thy name, O our King! be glorified in song throughout all generations; for such is the duty of every created being, towards thee, O Lord, our God, and the God of our fathers, to render thanks, to praise, extol, glorify, exalt, ascribe glory, bless, magnify and adore thee, with all the songs and praises, of thy servant David, the son of Jesse, thine anointed.

מֵחֶרֶב הִצַּלְתָּנוּ. וּמִדֶּבֶר מִלַּטְתָּנוּ וּמֵחֳלָיִם רָעִים וְנֶאֱמָנִים דִּלִּיתָנוּ: עַד הֵנָּה עֲזָרוּנוּ רַחֲמֶיךָ. וְלֹא עֲזָבוּנוּ חֲסָדֶיךָ. וְאַל תִּטְּשֵׁנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לָנֶצַח: עַל כֵּן אֵבָרִים שֶׁפִּלַּגְתָּ בָּנוּ. וְרוּחַ וּנְשָׁמָה שֶׁנָּפַחְתָּ בְּאַפֵּינוּ וְלָשׁוֹן אֲשֶׁר שַׂמְתָּ בְּפִינוּ: הֵן הֵם יוֹדוּ וִיבָרְכוּ וִישַׁבְּחוּ וִיפָאֲרוּ וִירוֹמְמוּ וְיַעֲרִיצוּ וְיַקְדִּישׁוּ וְיַמְלִיכוּ אֶת שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ: כִּי כָל פֶּה לְךָ יוֹדֶה. וְכָל לָשׁוֹן לְךָ תִשָּׁבַע. וְכָל בֶּרֶךְ לְךָ תִכְרַע. וְכָל קוֹמָה לְפָנֶיךָ תִשְׁתַּחֲוֶה. וְכָל לְבָבוֹת יִירָאוּךָ. וְכָל קֶרֶב וּכְלָיוֹת יְזַמְּרוּ לִשְׁמֶךָ. כַּדָּבָר שֶׁכָּתוּב כָּל עַצְמוֹתַי תֹּאמַרְנָה יְיָ מִי כָמוֹךָ. מַצִּיל עָנִי מֵחָזָק מִמֶּנּוּ וְעָנִי וְאֶבְיוֹן מִגֹּזְלוֹ: מִי יִדְמֶה לָּךְ וּמִי יִשְׁוֶה לָּךְ וּמִי יַעֲרָךְ לָךְ. הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן קֹנֵה שָׁמַיִם וָאָרֶץ: נְהַלֶּלְךָ וּנְשַׁבֵּחֲךָ וּנְפָאֶרְךָ וּנְבָרֵךְ אֶת שֵׁם קָדְשֶׁךָ. כָּאָמוּר לְדָוִד בָּרְכִי נַפְשִׁי אֶת יְיָ וְכָל קְרָבַי אֶת שֵׁם קָדְשׁוֹ: הָאֵל בְּתַעֲצֻמוֹת עֻזֶּךָ הַגָּדוֹל בִּכְבוֹד שְׁמֶךָ: הַגִּבּוֹר לָנֶצַח וְהַנּוֹרָא בְּנוֹרְאוֹתֶיךָ: הַמֶּלֶךְ הַיּוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רָם וְנִשָּׂא:

שׁוֹכֵן עַד מָרוֹם וְקָדוֹשׁ שְׁמוֹ. וְכָתוּב
רַנְּנוּ צַדִּיקִים בַּייָ לַיְשָׁרִים נָאוָה תְהִלָּה:
בְּפִי יְשָׁרִים תִּתְהַלָּל. וּבְדִבְרֵי צַדִּיקִים תִּתְבָּרַךְ:

וּבִלְשׁוֹן חֲסִידִים תִּתְרוֹמָם. וּבְקֶרֶב קְדוֹשִׁים תִּתְקַדָּשׁ.

וּבְמַקְהֲלוֹת רִבְבוֹת עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּרִנָּה יִתְפָּאַר שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ בְּכָל־דּוֹר וָדוֹר שֶׁכֵּן חוֹבַת כָּל־הַיְצוּרִים לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְהוֹדוֹת לְהַלֵּל לְשַׁבֵּחַ לְפָאֵר לְרוֹמֵם לְהַדֵּר לְבָרֵךְ לְעַלֵּה וּלְקַלֵּס עַל כָּל־דִּבְרֵי שִׁירוֹת וְתִשְׁבְּחוֹת דָּוִד בֶּן־יִשַׁי עַבְדְּךָ מְשִׁיחֶךָ:

May thy name be praised for ever, our King! the Almighty, the King, the great and holy, in heaven and upon earth; for unto thee appertaineth, O Lord, our God! and the God of our fathers, song and praise, hymns and psalms, might and dominion, victory and power, greatness, adoration, glory, holiness and majesty; blessings and thanksgivings are thine from henceforth to everlasting. Blessed art thou, O Lord! Almighty King, great with praises, Almighty to be adored, Lord of wonders, who hast accepted songs of psalmody, King, Almighty, who livest eternally.

This is said on the first night:

And thus it came to pass at midnight.

Then didst thou perform abundant miracles in the night.

In the beginning of the first watch of this night.

The righteous professor of God (Abraham) conquered when he devided his company at night.

And it came to pass at midnight.

Thou didst threaten the king of Gerar with death, in a dream by night.

Thou didst terrify the Syrian in the dead of the night.

And Israel wrestled with an angel, and overcame him in the night.

And it came to pass at midnight.

The first-born of the Egyptians didst thou crush at midnight.

Their strength found them not when they arose in the night.

The swift army of the prince of Harosheth didst thou tread down with the stars of the night.

And it came to pass at midnight.

The blasphemer who imagined to lift up his hand against my beautiful habitation, didst thou frustrate by the number of his slain in the night.

The idol Bel, and its statue was overthrown in the darkness of the night.

יִשְׁתַּבַּח שִׁמְךָ לָעַד מַלְכֵּנוּ הָאֵל הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ כִּי לְךָ נָאֶה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שִׁיר וּשְׁבָחָה הַלֵּל וְזִמְרָה עֹז וּמֶמְשָׁלָה נֶצַח גְּדֻלָּה וּגְבוּרָה תְּהִלָּה וְתִפְאֶרֶת קְדֻשָּׁה וּמַלְכוּת בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל בַּתִּשְׁבָּחוֹת אֵל הַהוֹדָאוֹת אֲדוֹן הַנִּפְלָאוֹת הַבּוֹחֵר בְּשִׁירֵי זִמְרָה מֶלֶךְ אֵל חֵי הָעוֹלָמִים:

בליל ראשונה אומרים זה:

וּבְכֵן וַיְהִי בַּחֲצִי הַלַּיְלָה:

אָז רֹב נִסִּים הִפְלֵאתָ בַּלַּיְלָה:
בְּרֹאשׁ אַשְׁמוּרֹת זֶה הַלַּיְלָה:
גֵּר צֶדֶק נִצַּחְתּוֹ כְּנֶחֱלַק לוֹ לַיְלָה:
וַיְהִי בַּחֲצִי הַלַּיְלָה:

דַּנְתָּ מֶלֶךְ גְּרָר בַּחֲלוֹם הַלַּיְלָה:
הִפְחַדְתָּ אֲרַמִּי בְּאֶמֶשׁ לַיְלָה:
וַיָּשַׂר יִשְׂרָאֵל לְמַלְאָךְ וַיּוּכַל לוֹ לַיְלָה:
וַיְהִי בַּחֲצִי הַלַּיְלָה:

זֶרַע בְּכוֹרֵי פַתְרוֹס מָחַצְתָּ בַּחֲצִי הַלַּיְלָה:
חֵילָם לֹא מָצְאוּ בְּקוּמָם בַּלַּיְלָה:
טִיסַת נְגִיד חֲרֹשֶׁת סִלִּיתָ בְכוֹכְבֵי לַיְלָה:
וַיְהִי בַּחֲצִי הַלַּיְלָה:

יָעַץ מְחָרֵף לְנוֹפֵף אִוּוּי הוֹבַשְׁתָּ פְגָרָיו בַּלַּיְלָה:
כָּרַע בֵּל וּמַצָּבוֹ בְּאִישׁוֹן לַיְלָה:

To the meritorious man the secret was revealed in a vision of the night.

And it came to pass at midnight.

He who got drunk in the holy vessel was slain in that night.

He (Daniel) who was delivered from the den of lions, interpreted the dreadful dreams of the night.

The Agagite cherished enmity and wrote letters at night.

And it came to pass at midnight.

Thou didst awaken thy all conquering power against him by disturbing the sleep of the king in the night.

Thou wilt tread the wine-press, when saying to the watchman, what of the night?

Let the watchman (Israel) say aloud, the morning is come after night.

And it came to pass at midnight.

O may the day draw nigh, that is neither day nor night.

O thou Most High! make known that under thee appertaineth the day and also the night.

Appoint watchman to thy city (Jerusalem) all day and all night.

O illuminate as the splendour of the day, the darkness of the night.

And it came to pass at midnight.

This is said on the second night:

And ye shall say, this is the sacrifice of the Passover.

The mighty power didst thou wonderfully display on the Passover.

Above all solemn feasts didst thou exalt the Passover.

Thou didst reveal to the Oriental! (Abraham) the miracles performed in the midst of the night of Passover.

And ye shall say, this is the sacrifice of the Passover.

Thou didst appear unto him in the heat of the day, on the Passover.

לְאִישׁ חֲמוּדוֹת נִגְלָה רָז חֲזוֹת לַיְלָה:

וַיְהִי בַּחֲצִי הַלַּיְלָה:

מִשְׁתַּכֵּר בִּכְלֵי קֹדֶשׁ נֶהֱרַג בּוֹ בַּלַּיְלָה:

נוֹשַׁע מִבּוֹר אֲרָיוֹת פּוֹתֵר בִּעֲתוּתֵי לַיְלָה:

שִׂנְאָה נָטַר אֲגָגִי וְכָתַב סְפָרִים בַּלַּיְלָה׳

וַיְהִי בַּחֲצִי הַלַּיְלָה:

עוֹרַרְתָּ נִצְחֲךָ עָלָיו בְּנֶדֶד שְׁנַת לַיְלָה:

פּוּרָה תִדְרוֹךְ לְשֹׁמֵר מַה מִלַּיְלָה:

צָרַח כַּשֹּׁמֵר וְשָׂח אָתָא בֹקֶר וְגַם לַיְלָה:

וַיְהִי בַּחֲצִי הַלַּיְלָה:

קָרֵב יוֹם אֲשֶׁר הוּא לֹא יוֹם וְלֹא לַיְלָה:

רָם הוֹדַע כִּי לְךָ הַיּוֹם אַף לְךָ הַלַּיְלָה:

שׁוֹמְרִים הַפְקֵד לְעִירְךָ כָּל הַיּוֹם וְכָל הַלַּיְלָה:

תָּאִיר כְּאוֹר יוֹם חֶשְׁכַּת לַיְלָה:

וַיְהִי בַּחֲצִי הַלַּיְלָה:

בליל שני אומר זה.

וּבְכֵן, וַאֲמַרְתֶּם זֶבַח פֶּסַח:

אֹמֶץ גְּבוּרוֹתֶיךָ הִפְלֵאתָ בַּפֶּסַח:

בְּרֹאשׁ כָּל מוֹעֲדוֹת נִשֵּׂאתָ פֶּסַח:

גִּלִּיתָ לְאֶזְרָחִי חֲצוֹת לֵיל פֶּסַח:

וַאֲמַרְתֶּם זֶבַח פֶּסַח:

דְּלָתָיו דָּפַקְתָּ כְּחֹם הַיּוֹם בַּפֶּסַח:

He entertained the angels with unleavened cakes on the Passover. And he ran to the herd, as a memorial of the offerings of the Passover.

And ye shall say, this is the sacrifice of the Passover.

The inhabitants of Sodom provoked God to anger, and they were consumed by fire, on the Passover.

Lot was delivered, who baked unleavened cakes for the Passover.

Thou didst sweep the land of Moph and Noph, when thou didst pass through on the Passover.

And ye shall say, *this is* the sacrifice of the Passover.

O Lord! thou didst wound the head of the first-born, on the night of the observation of the Passover.

O Omnipotent! yet didst thou past over thy first-born son (Israel) being marked with the blood of the sacrifice of the Passover.

And ye shall say, *this is* the sacrifice of the Passover.

The strong and fortified city was surrendered at the season of the Passover.

Midian was destroyed by the cake of barley bread, like the offering of an omer of barley on the Passover.

The mighty man of Pull and Lud were destroyed with burning conflagration on the Passover.

And ye shall say, this is the sacrifice of the Passover.

The King abode yet in Nob this day, till the time of the Passover.

The part of the hand which wrote the destruction of the foundation of the empire of Babylon, on the Passover.

Even at the time when the watch was set, and the table prepared on the Passover.

And ye shall say, this is the sacrifice of the Passover.

Esther gathered the congregation to fast three days on Passover.

The sworn enemy (Haman) didst thou cause to be executed on a gallows of fifty cubits high, on the Passover.

These two things shalt thou bring in a moment on Utz, on the Passover.

Thine hand will then be victorious, and thy right hand exalted, as on the night whereon was sanctified the festival of the Passover.

And ye shall say, this is the sacrifice of the Passover.

חַסְעִיד נוֹצְצִים עֻגוֹת מַצּוֹת בַּפֶּסַח:
וְאֶל הַבָּקָר רָץ זֵכֶר לְשׁוֹר עֵרֶךְ פֶּסַח:
וַאֲמַרְתֶּם זֶבַח פֶּסַח:
זוֹעֲמוּ סְדוֹמִים וְלוֹהֲטוּ בָּאֵשׁ פֶּסַח:
חֻלַּץ לוֹט מֵהֶם וּמַצּוֹת אָפָה בְּקֵץ פֶּסַח:
טִאטֵאתָ אַדְמַת מוֹף וְנוֹף בְּעָבְרְךָ בַּפֶּסַח:
וַאֲמַרְתֶּם זֶבַח פֶּסַח:
יָהּ רֹאשׁ כָּל אוֹן מָחַצְתָּ בְּלֵיל שִׁמּוּר פֶּסַח:
כַּבִּיר עַל בֵּן בְּכוֹר פָּסַחְתָּ בְּדַם פֶּסַח:
לְבִלְתִּי תֵּת מַשְׁחִית לָבֹא בִּפְתָחַי בַּפֶּסַח:
וַאֲמַרְתֶּם זֶבַח פֶּסַח:
מְסֻגֶּרֶת סֻגָּרָה בְּעִתּוֹתֵי פֶּסַח:
נִשְׁמְדָה מִדְיָן בִּצְלִיל שְׂעוֹרֵי עֹמֶר פֶּסַח:
שׂוֹרְפוּ מִשְׁמַנֵּי פוּל וְלוּד בִּיקַד יְקוֹד פֶּסַח:
וַאֲמַרְתֶּם זֶבַח פֶּסַח:
עוֹד הַיּוֹם בְּנֹב לַעֲמוֹד עַד גָּעָה עוֹנַת פֶּסַח:
פַּס יָד כָּתְבָה לְקַעֲקֵעַ צוּל בַּפֶּסַח:
צָפֹה הַצָּפִית עָרוֹךְ הַשֻּׁלְחָן בַּפֶּסַח:
וַאֲמַרְתֶּם זֶבַח פֶּסַח:
קָהָל כִּנְּסָה הֲדַסָּה לְשַׁלֵּשׁ צוֹם בַּפֶּסַח:
רֹאשׁ מִבֵּית רָשָׁע מָחַצְתָּ בְּעֵץ חֲמִשִּׁים בַּפֶּסַח:
שְׁתֵּי אֵלֶּה רֶגַע תָּבִיא לְעוּצִית בַּפֶּסַח:

לַשָּׁנָה הַבָּאָה בִּירוּשָׁלָיִם:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן:
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם עַל הַגֶּפֶן וְעַל פְּרִי הַגֶּפֶן
וְעַל תְּנוּבַת הַשָּׂדֶה וְעַל אֶרֶץ חֶמְדָּה טוֹבָה וּרְחָבָה שֶׁרָצִיתָ
וְהִנְחַלְתָּ לַאֲבוֹתֵינוּ לֶאֱכוֹל מִפִּרְיָהּ וְלִשְׂבּוֹעַ מִטּוּבָהּ רַחֵם
(נָא) יְיָ אֱלֹהֵינוּ עַל יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ וְעַל יְרוּשָׁלַיִם עִירֶךָ וְעַל צִיּוֹן
מִשְׁכַּן כְּבוֹדֶךָ וְעַל מִזְבְּחֶךָ וְעַל הֵיכָלֶךָ וּבְנֵה יְרוּשָׁלַיִם עִיר
הַקֹּדֶשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְהַעֲלֵנוּ לְתוֹכָהּ. וְשַׂמְּחֵנוּ בְּבִנְיָנָהּ.
וְנֹאכַל מִפִּרְיָהּ וְנִשְׂבַּע מִטּוּבָהּ וּנְבָרֶכְךָ עָלֶיהָ בִּקְדֻשָּׁה
וּבְטָהֳרָה: בשבת וּרְצֵה וְהַחֲלִיצֵנוּ בְּיוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה:
כִּי אַתָּה יְיָ טוֹב וּמֵטִיב לַכֹּל וְנוֹדֶה לְּךָ עַל הָאָרֶץ
וְעַל פְּרִי הַגֶּפֶן. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ עַל הָאָרֶץ וְעַל פְּרִי הַגָּפֶן:

נִרְצָה כי כבר רצה האלהים את מעשיך.

חֲסַל סִדּוּר פֶּסַח כְּהִלְכָתוֹ. כְּכָל מִשְׁפָּטוֹ וְחֻקָּתוֹ.
כַּאֲשֶׁר זָכִינוּ לְסַדֵּר אוֹתוֹ. כֵּן נִזְכֶּה לַעֲשׂוֹתוֹ: זָךְ שׁוֹכֵן
מְעוֹנָה. קוֹמֵם קְהַל מִי מָנָה: קָרֵב נַהֵל נִטְעֵי כַנָּה.
פְּדוּיִם לְצִיּוֹן בְּרִנָּה:

תָּעֹז יָדְךָ תָּרוּם יְמִינְךָ כְּלֵיל הִתְקַדֵּשׁ חַג פָּסַח: וַאֲמַרְתֶּם זֶבַח פֶּסַח:

כִּי לוֹ נָאֶה. כִּי לוֹ יָאֶה:

אַדִּיר בִּמְלוּכָה. בָּחוּר כַּהֲלָכָה. גְּדוּדָיו יֹאמְרוּ לוֹ. לְךָ וּלְךָ. לְךָ כִּי לְךָ. לְךָ אַף לְךָ. לְךָ יְיָ הַמַּמְלָכָה: כִּי לוֹ נָאֶה. כִּי לוֹ יָאֶה: דָּגוּל בִּמְלוּכָה. הָדוּר כַּהֲלָכָה. וָתִיקָיו יֹאמְרוּ לוֹ. לְךָ וּלְךָ. לְךָ כִּי לְךָ. לְךָ אַף לְךָ לְךָ יְיָ הַמַּמְלָכָה: כִּי לוֹ נָאֶה. כִּי לוֹ יָאֶה: זַכַּאי בִּמְלוּכָה. חָסִין כַּהֲלָכָה׳ טַפְסְרָיו יֹאמְרוּ לוֹ. לְךָ וּלְךָ. לְךָ כִּי לְךָ. לְךָ אַף לְךָ. לְךָ יְיָ הַמַּמְלָכָה: כִּי לוֹ נָאֶה. כִּי לוֹ יָאֶה: יָחִיד בִּמְלוּכָה. כַּבִּיר כַּהֲלָכָה. לִמּוּדָיו יֹאמְרוּ לוֹ. לְךָ וּלְךָ. לְךָ כִּי לְךָ. לְךָ אַף לְךָ. לְךָ יְיָ הַמַּמְלָכָה: כִּי לוֹ נָאֶה. כִּי לוֹ יָאֶה: מָרוֹם בִּמְלוּכָה. נוֹרָא כַּהֲלָכָה. סְבִיבָיו יֹאמְרוּ לוֹ. לְךָ וּלְךָ. לְךָ כִּי לְךָ. לְךָ אַף לְךָ. לְךָ יְיָ הַמַּמְלָכָה: כִּי לוֹ נָאֶה. כִּי לוֹ יָאֶה. עָנָיו בִּמְלוּכָה. פּוֹדֶה כַּהֲלָכָה. צַדִּיקָיו יֹאמְרוּ לוֹ. לְךָ וּלְךָ. לְךָ כִּי לְךָ. לְךָ אַף לְךָ. לְךָ יְיָ הַמַּמְלָכָה: כִּי לוֹ נָאֶה. כִּי לוֹ יָאֶה: קָדוֹשׁ בִּמְלוּכָה. רַחוּם כַּהֲלָכָה. שִׁנְאַנָּיו יֹאמְרוּ לוֹ. לְךָ וּלְךָ. לְךָ כִּי לְךָ. לְךָ אַף לְךָ. לְךָ יְיָ הַמַּמְלָכָה: כִּי לוֹ נָאֶה. כִּי לוֹ יָאֶה: תַּקִּיף בִּמְלוּכָה. תּוֹמֵךְ כַּהֲלָכָה. תְּמִימָיו יֹאמְרוּ לוֹ. לְךָ וּלְךָ. לְךָ כִּי לְךָ. לְךָ אַף לְךָ. לְךָ יְיָ הַמַּמְלָכָה: כִּי לוֹ נָאֶה. כִּי לוֹ יָאֶה:

אדיר הוא.

אלמעכטינגער גאט נון בויא דיין טעמפל שירה. אלזו שיר. אונד אלזו באלד אין אונזערן טאגן שירה. יא שירה. נון בויא נון בויא נון בויא דיין טעמפל שירה: בארמהערצינגער גאט נון בויא דיין טעמפל שירה. אלזו שיר. אונד אלזו באלד אין אונזרן טאגן שירה. יא שירה. נון בויא נון בויא נון בויא דיין טעמפל שירה: גרוסר גאט דעמוטיגר גאט נון בויא דיין טעמפל שירה. אלזו שיר אונד אלזו באלד אין אונזרן טאגן שירה. יא שירה. נון בויא נון בויא נון בויא דיין טעמפל שירה: הוכער גאט. ווערדיגר גאט. זיסר גאט. העניטר גאט נון בויא דיין טעמפל שירה. אלזו שיר אונד אלזו באלד. אין אונזרן טאגן שירה. יא שירה. נון בויא נון בויא נון בויא דיין טעמפל שירה: טונליכר גאט. יודשר גאט נון בויא דיין טעמפל שירה. אלזו שיר אונד אלזו באלד אין אונזרן טאגן שירה. יא שירה. נון בויא נון בויא נון בויא דיין טעמפל שירה: כרעפטינר גאט. לעבענדיגר גאט. מעכטינר גאט. נאמהאפטיגר גאט. סענפטיגר גאט. עווינר גאט. נון בויא דיין טעמפל שירה. אלזו שיר. אונד אלזו באלד אין אונזרן טאגן שירה. יא שירה. נון בויא נון בויא נון בויא דיין טעמפל שירה: פירכטבארער גאט. צופערזיכטליכר גאט. קעניגליכער גאט רייכר גאט נון בויא דיין טעמפל שירה. אלזו שיר. אונד אלזו באלד. אין אונזערן טאגן שירה יא שירה. נון בויא נון בויא דיין טעמפל שירה: שענער גאט. תרויטהאפטער גאט נון בויא דיין טעמפל שירה. אלזו שיר. אונד אלזו באלד. אין אונזערן טאגן שירה. יא שירה. נון בויא נון בויא דיין טעמפל שירה: דוא ביזט גאט אונד קיינר מעהר. נו בויא דיין טעמפל שירה. אלזו שיר אונד אלזו באלד. אין אונזערן טאגן שירה. יא שירה. נון בויא נון בויא דיין טעמפל שירה:

אַדִּיר הוּא יִבְנֶה בֵּיתוֹ בְּקָרוֹב, בִּמְהֵרָה, בִּמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ בְּקָרוֹב, אֵל בְּנֵה, אֵל בְּנֵה, בְּנֵה בֵּיתְךָ בְּקָרוֹב: בָּחוּר הוּא, יִבְנֶה בֵּיתוֹ בְּקָרוֹב, בִּמְהֵרָה, בִּמְהֵרָה, בְּיָמֵינוּ בְּקָרוֹב, אֵל בְּנֵה, אֵל בְּנֵה, בְּנֵה בֵּיתְךָ בְּקָרוֹב: גָּדוֹל הוּא, דָּגוּל הוּא, יִבְנֶה בֵּיתוֹ בְּקָרוֹב, בִּמְהֵרָה, בִּמְהֵרָה, בְּיָמֵינוּ בְּקָרוֹב, אֵל בְּנֵה, אֵל בְּנֵה, בְּנֵה בֵּיתְךָ בְּקָרוֹב: הָדוּר הוּא, וָתִיק הוּא, זַכַּי הוּא, חָסִיד הוּא, יִבְנֶה בֵּיתוֹ בְּקָרוֹב, בִּמְהֵרָה, בִּמְהֵרָה, בְּיָמֵינוּ בְּקָרוֹב, אֵל בְּנֵה, אֵל בְּנֵה, בְּנֵה בֵּיתְךָ בְּקָרוֹב: טָהוֹר הוּא, יָחִיד הוּא, כַּבִּיר הוּא, לָמוּד הוּא, מֶלֶךְ הוּא, נָאוֹר הוּא, סַגִּיב הוּא, עִזּוּז הוּא, פּוֹדֶה הוּא, צַדִּיק הוּא, יִבְנֶה בֵּיתוֹ בְּקָרוֹב, בִּמְהֵרָה, בִּמְהֵרָה, בְּיָמֵינוּ בְּקָרוֹב, אֵל בְּנֵה, אֵל בְּנֵה, בְּנֵה בֵּיתְךָ בְּקָרוֹב: קָדוֹשׁ הוּא, רַחוּם הוּא, שַׁדַּי הוּא, תַּקִּיף הוּא, יִבְנֶה בֵּיתוֹ בְּקָרוֹב, בִּמְהֵרָה, בִּמְהֵרָה, בְּיָמֵינוּ בְּקָרוֹב. אֵל בְּנֵה, אֵל בְּנֵה, בְּנֵה בֵּיתְךָ בְּקָרוֹב:

בליל שני מתחיל העומר:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל סְפִירַת הָעֹמֶר:

הַיּוֹם יוֹם אֶחָד לָעֹמֶר:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ:

אָבוֹת. שְׁנֵי לֻחוֹת הַבְּרִית. אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ:

עֲשָׂרָה מִי יוֹדֵעַ. עֲשָׂרָה אֲנִי יוֹדֵעַ. עֲשָׂרָה דִבְּרַיָּא. תִּשְׁעָה יַרְחֵי לֵידָה. שְׁמוֹנָה יְמֵי מִילָה. שִׁבְעָה יְמֵי שַׁבְּתָא. שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה. חֲמִשָּׁה חֻמְשֵׁי תוֹרָה. אַרְבַּע אִמָּהוֹת. שְׁלֹשָׁה אָבוֹת. שְׁנֵי לֻחוֹת הַבְּרִית אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ:

אַחַד עָשָׂר מִי יוֹדֵעַ. אַחַד עָשָׂר אֲנִי יוֹדֵעַ. אַחַד עָשָׂר כּוֹכְבַיָּא. עֲשָׂרָה דִבְּרַיָּא. תִּשְׁעָה יַרְחֵי לֵידָה. שְׁמוֹנָה יְמֵי מִילָה. שִׁבְעָה יְמֵי שַׁבְּתָא. שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה. חֲמִשָּׁה חֻמְשֵׁי תוֹרָה. אַרְבַּע אִמָּהוֹת. שְׁלֹשָׁה אָבוֹת. שְׁנֵי לֻחוֹת הַבְּרִית. אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ:

שְׁנֵים עָשָׂר מִי יוֹדֵעַ. שְׁנֵים עָשָׂר אֲנִי יוֹדֵעַ. שְׁנֵים עָשָׂר שִׁבְטַיָּא. אַחַד עָשָׂר כּוֹכְבַיָּא. עֲשָׂרָה דִבְּרַיָּא. תִּשְׁעָה יַרְחֵי לֵידָה. שְׁמוֹנָה יְמֵי מִילָה. שִׁבְעָה יְמֵי שַׁבְּתָא. שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה. חֲמִשָּׁה חֻמְשֵׁי תוֹרָה. אַרְבַּע אִמָּהוֹת. שְׁלֹשָׁה אָבוֹת. שְׁנֵי לֻחוֹת הַבְּרִית. אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ:

שְׁלֹשָׁה עָשָׂר מִי יוֹדֵעַ. שְׁלֹשָׁה עָשָׂר אֲנִי יוֹדֵעַ. שְׁלֹשָׁה עָשָׂר מִדַּיָּא. שְׁנֵים עָשָׂר שִׁבְטַיָּא. אַחַד עָשָׂר כּוֹכְבַיָּא. עֲשָׂרָה דִבְּרַיָּא. תִּשְׁעָה יַרְחֵי לֵידָה. שְׁמוֹנָה יְמֵי מִילָה. שִׁבְעָה יְמֵי שַׁבְּתָא. שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה. חֲמִשָּׁה חֻמְשֵׁי תוֹרָה. אַרְבַּע אִמָּהוֹת. שְׁלֹשָׁה אָבוֹת. שְׁנֵי לֻחוֹת הַבְּרִית. אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ:

חַד גַּדְיָא חַד גַּדְיָא דִּזְבַן אַבָּא בִּתְרֵי זוּזֵי חַד גַּדְיָא חַד גַּדְיָא:

וַאֲתָא שׁוּנְרָא וְאָכַל לְגַדְיָא דִּזְבַן אַבָּא בִּתְרֵי זוּזֵי. חַד גַּדְיָא חַד גַּדְיָא:

אֶחָד מִי יוֹדֵעַ. אֶחָד אֲנִי יוֹדֵעַ. אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ:

שְׁנַיִם מִי יוֹדֵעַ. שְׁנַיִם אֲנִי יוֹדֵעַ. שְׁנֵי לֻחוֹת הַבְּרִית. אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ:

שְׁלֹשָׁה מִי יוֹדֵעַ. שְׁלֹשָׁה אֲנִי יוֹדֵעַ. שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, שְׁנֵי לֻחוֹת הַבְּרִית. אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ:

אַרְבַּע מִי יוֹדֵעַ. אַרְבַּע אֲנִי יוֹדֵעַ. אַרְבַּע אִמָּהוֹת. שְׁלֹשָׁה אָבוֹת. שְׁנֵי לֻחוֹת הַבְּרִית. אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ:

חֲמִשָּׁה מִי יוֹדֵעַ. חֲמִשָּׁה אֲנִי יוֹדֵעַ. חֲמִשָּׁה חֻמְשֵׁי תוֹרָה. אַרְבַּע אִמָּהוֹת. שְׁלֹשָׁה אָבוֹת. שְׁנֵי לֻחוֹת הַבְּרִית. אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ:

שִׁשָּׁה מִי יוֹדֵעַ. שִׁשָּׁה אֲנִי יוֹדֵעַ. שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה. חֲמִשָּׁה חֻמְשֵׁי תוֹרָה. אַרְבַּע אִמָּהוֹת. שְׁלֹשָׁה אָבוֹת. שְׁנֵי לֻחוֹת הַבְּרִית. אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ:

שִׁבְעָה מִי יוֹדֵעַ. שִׁבְעָה אֲנִי יוֹדֵעַ. שִׁבְעָה יְמֵי שַׁבַּתָּא. שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה. חֲמִשָּׁה חֻמְשֵׁי תוֹרָה. אַרְבַּע אִמָּהוֹת. שְׁלֹשָׁה אָבוֹת. שְׁנֵי לֻחוֹת הַבְּרִית. אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ:

שְׁמוֹנָה מִי יוֹדֵעַ. שְׁמוֹנָה אֲנִי יוֹדֵעַ. שְׁמוֹנָה יְמֵי מִילָה. שִׁבְעָה יְמֵי שַׁבַּתָּא. שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה. חֲמִשָּׁה חֻמְשֵׁי תוֹרָה. אַרְבַּע אִמָּהוֹת. שְׁלֹשָׁה אָבוֹת. שְׁנֵי לֻחוֹת הַבְּרִית. אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ:

תִּשְׁעָה מִי יוֹדֵעַ. תִּשְׁעָה אֲנִי יוֹדֵעַ. תִּשְׁעָה יַרְחֵי לֵידָה. שְׁמוֹנָה יְמֵי מִילָה. שִׁבְעָה יְמֵי שַׁבַּתָּא. שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה. חֲמִשָּׁה חֻמְשֵׁי תוֹרָה. אַרְבַּע אִמָּהוֹת. שְׁלֹשָׁה

ON THESE TWO NIGHTS

the table of every family is decorated thus:—

The table-cloth being laid as usual, three plates are placed thereon; in one put three cakes (mostly called Mizvos); in another the shank-bone of the shoulder of lamb, and an egg: both roasted on the coals; in a third some lettuce and celery, or chervil and parsley; and a cup of vinegar, or saltwater; likewise a compound formed of almonds, appels, &c., worked up to the consistence of mortar.

The table being thus formed, every one at table has a glass or cup of wine placed before him; for on this nights, every person is obliged to drink four glasses, or cups of wine, called ארבע כוסות. The four cups, which are in commemoration of the four different expressions made use of at our redemption from Egypt, viz.

והוצאתי· והצלתי· וגאלתי· ולקחתי·

Note. *On these nights it is customary to allow even the meanest Hebrew servant to sit at table during the ceremonial part: for as we were all equally alike in bondage, it is proper that we all return thanks to God for the redemption.*

All things being put in order, when they return from the Synagogue, the master of the family begins the קידוש (sanctification) as page 4.

וַאֲתָא כַּלְבָּא. וְנָשַׁךְ לְשׁוּנְרָא. דְּאָכַל לְגַדְיָא. דִּזְבַן אַבָּא בִּתְרֵי זוּזֵי. חַד גַּדְיָא חַד גַּדְיָא:

וַאֲתָא חוּטְרָא. וְהִכָּה לְכַלְבָּא. דְּנָשַׁךְ לְשׁוּנְרָא. דְּאָכַל לְגַדְיָא דִּזְבַן אַבָּא בִּתְרֵי זוּזֵי. חַד גַּדְיָא חַד גַּדְיָא:

וַאֲתָא נוּרָא. וְשָׂרַף לְחוּטְרָא. דְּהִכָּה לְכַלְבָּא. דְּנָשַׁךְ לְשׁוּנְרָא. דְּאָכַל לְגַדְיָא. דִּזְבַן אַבָּא בִּתְרֵי זוּזֵי. חַד גַּדְיָא חַד גַּדְיָא:

וַאֲתָא מַיָּא. וְכָבָה לְנוּרָא. דְּשָׂרַף לְחוּטְרָא. דְּהִכָּה לְכַלְבָּא. דְּנָשַׁךְ לְשׁוּנְרָא. דְּאָכַל לְגַדְיָא. דִּזְבַן אַבָּא בִּתְרֵי זוּזֵי. חַד גַּדְיָא חַד גַּדְיָא:

וַאֲתָא תוֹרָא. וְשָׁתָא לְמַיָּא. דְּכָבָה לְנוּרָא. דְּשָׂרַף לְחוּטְרָא. דְּהִכָּה לְכַלְבָּא. דְּנָשַׁךְ לְשׁוּנְרָא. דְּאָכַל לְגַדְיָא דִּזְבַן אַבָּא בִּתְרֵי זוּזֵי. חַד גַּדְיָא חַד גַּדְיָא:

וַאֲתָא הַשּׁוֹחֵט. וְשָׁחַט לְתוֹרָא. דְּשָׁתָא לְמַיָּא. דְּכָבָה לְנוּרָא. דְּשָׂרַף לְחוּטְרָא. דְּהִכָּה לְכַלְבָּא. דְּנָשַׁךְ לְשׁוּנְרָא. דְּאָכַל לְגַדְיָא. דִּזְבַן אַבָּא בִּתְרֵי זוּזֵי. חַד גַּדְיָא חַד גַּדְיָא:

וַאֲתָא מַלְאַךְ הַמָּוֶת וְשָׁחַט לְשׁוֹחֵט דְּשָׁחַט לְתוֹרָא דְּשָׁתָא לְמַיָּא דְּכָבָה לְנוּרָא דְּשָׂרַף לְחוּטְרָא דְּהִכָּה לְכַלְבָּא דְּנָשַׁךְ לְשׁוּנְרָא דְּאָכַל לְגַדְיָא דִּזְבַן אַבָּא בִּתְרֵי זוּזֵי חַד גַּדְיָא חַד גַּדְיָא:

וַאֲתָא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וְשָׁחַט לְמַלְאַךְ הַמָּוֶת דְּשָׁחַט לְשׁוֹחֵט דְּשָׁחַט לְתוֹרָה דְּשָׁתָא לְמַיָּא דְּכָבָה לְנוּרָא דְּשָׂרַף לְחוּטְרָא דְּהִכָּא לְכַלְבָּא דְּנָשַׁךְ לְשׁוּנְרָא דְּאָכַל לְגַדְיָא דִּזְבַן אַבָּא בִּתְרֵי זוּזֵי. חַד גַּדְיָא חַד גַּדְיָא: